

אגף א' - קידום ילדים ונוער בסיכון

עתידי
@ תכנית היל"ה
הייל

משרד החינוך

תנ"ך בחינוך הממלכתי -

חוקרת לימוד וצבוקה לתלמיד

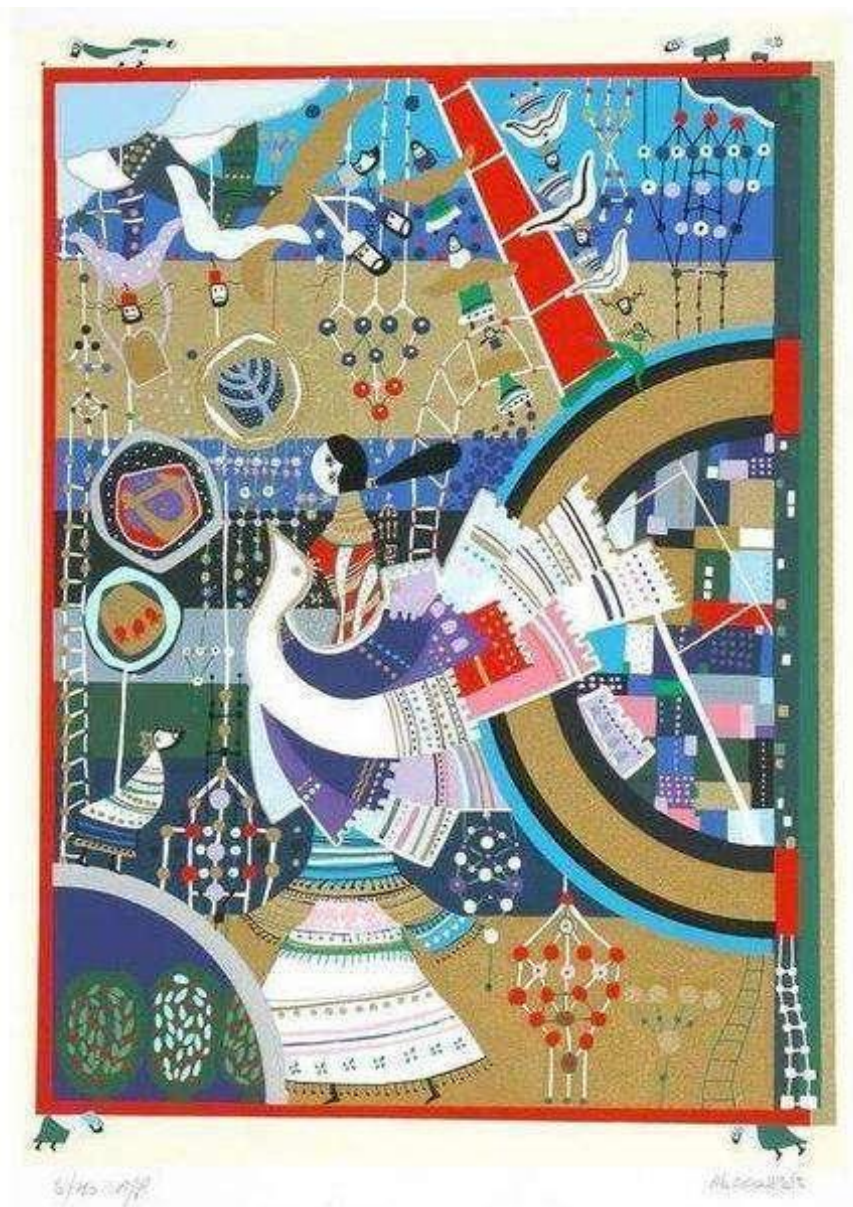
תוכנית לימודים למסלול תעודת גמר

12 שנות לימוד - תשפ"ה

כתבה: ישראלה הלזנר

דדקיה דדקי נצט וכף נתיבותיה שפוט (נפי ג' וי"ז)

תוכנית אימונים: מהריאת הצולם דרך סיפורי
רות המואביה והשירה המקראית, וצד לסיפורי
מלכי ישראל אול ודוד.

רפאל אבקסיס - שיר השירים

תוכן:

מבוא..... 5 עמ'

נושא חובה - בריאת העולם..... 6 עמ'

פרקיט א'-ב'..... 6 עמ'

פרק ד'..... 12 עמ'

פרק ד'..... 15 עמ'

פרק ט'..... 17 עמ'

פרק י"א..... 19 עמ'

נושא בחירה - על אהבה וחסד..... 23 עמ'

רות..... 23 עמ'

שיר השירים ד'..... 31 עמ'

משלי פ"א..... 33 עמ'

נושא בחירה - בין שאול לדוד..... 35 עמ'

מואל א' י"א..... 35 עמ'

מואל א' ט"ו..... 38 עמ'

מואל א' ט"ז..... 40 עמ'

מואל א' י"ז..... 42 עמ'

מואל א' י"ח..... 44 עמ'

מואל א' כ"ד..... 46 עמ'

מואל א' פ"א..... 48 עמ'

51 'נח..... יוסף ואחיו

60 'נח.....נספח פרקי הגיונות

מבוא

"התנ"ך הוא מתנתו הגדולה של האל לאנושות." ~
יצחק פשיס-לינדר

המסר העיקרי של התנ"ך, של נביאי ישראל, הוא
שהקב"ה מתיוחס לאדם במלאו הרצינות. ~
אברהם יהושע הל

לימוד סיפורי התנ"ך מאפשר לנו להכיר את הדרכות
הגדולות שהוא מביא בפנינו הנוצרות בקיום האנושי, ואם
כך להכיר טוב יותר את עצמנו, ואת ההתמודדות הגדולות
של בני-האדם עם העולם, עם הולדת ועם עצמם.

סיפורי הבריאה, סיפורי אנויהרסלייט, עוסקים בהתהוות
העולם וראשית ימיה של האנושות. הם מלמדים בחינה של
שאלות יסוד עקרוניות על טיב העולם, טיב החיים, מאבקי
החיים ומשמעותם.

יחידת הבחירה "על אהבה וחסד" עוסקת בסיפורת המקראית
ובשירה המקראית. היא מציגה היבטים חברתיים וחוקתיים,
והיבטים פסיכולוגיים ואומנותיים.

יחידת הבחירה "בין שאול לדוד" עוסקת בהתהוות המלוכה
בישראל, נושא המלחמה ציטוק ביחסים ובמאבקים בין אישים,
ובזרות שלטון. הנושא מלמחם גם הכרות עם דמויות
שמרכזיותן, בתרבות הכללית בכלל והישראלית הפרט,
מרכזית.

החוברת נכתבה מתוך שימת דגש על לימוד שיש בו ערכים,
מצורבות של התלמידים בחומר הנלמד, ועל הרלוונטיות שלו
לחיינו.

נושא החובה – הריאת הצולט

פרקים א' – ב' – הריאה

שני הפרקים הראשונים של ספר הראשית צוסקים בהריאת הצולט.

הסיפור הראשון, פרק א', מתאפיין בניסוחיים נוסחתיים החוזרים על עצמם, ליהו סיפור הריאה שהסדר והארכון דומיננטיים בו. הסיפור מלמד על הריאת צולט שהצה ימיט, על הריאה באמירה (בניאוד למיתוסים של הצמים הקדומים המספרים על הריאה תוק מאבק איתנים של כוחות הטבע אלו באלו) ועל הטוב שבצולט שנהרא.

הסיפור השני, פרק ב', מדגיש את מרכזיות האדם, ואת תפקידו לשמור על אן ערן המופיע לראשונה בפרק זה.

פרק א'	פרק ב'
האף מופיע בשם אלוהים	האף מופיע גם בשם המפורש
האדם נהרא בצלם האף	האדם נהרא מצד מעבר
האישה נהרא עם האדם	האישה נהרא מצד האדם
הפועל המשמעותי – הרה	הפועל המשמעותי – יצר
החיות נהראו לפני האדם	האדם ראשון ואז הצלי החיים
האדם שולט בצולט	האדם שומר על אן ערן
לסיכום: האדם נעלה, רוחני, הוא שולט בכל הברואים וכובש את הארץ.	לסיכום: האדם אשמי, נוצר מעפר, תפקידו מצומצם – שמירת האן.

שאלות לדיון והעשרה:

1. מדוע מופיעים שני סיפורי הריאה? כיצד הסיפורים משלימים זה את זה?
חשיבותם?
2. הפרק הראשון שם דגש על סדר וארגון - מהי חשיבותם?
3. בתהילים נאמר - "מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו, ותחסרהו מעט מאלהים". איזה חלק של הפסוק מתייחס לפרק הראשון ואיזה לשני? מה אומרת שניות זו על האדם? האם הוא עליון או תחתון או אט וט?
ואם?
4. בחרו תמונה מהין התמונות הבאות המתייחסות לבריאת העולם ונמקו את בחירתכם:

אולמאניט אהאלין אשירו אפ אידן רייכא:

<https://www.youtube.com/watch?v=LlrdEAs3U0>

בראשית
עידן רייכל
מילים ולחן: עידן רייכל

בראשית כבר הייתה אהבה
לאדמה טובה חיכתה כמו למים

חיכתה לשמש, לשקיעות שבים

ולגל של געגוע

חיכתה

ובראשית כבר הייתה אהבה

וחיכתה שיהיו לה שמיים

לשאת עיניים אל הכוכבים

וחיכתה גם לאדם וחיה

מישהו מחכה לך בבית

קרוב לכאן

אולי באיזו פינה

מקום שתקראי לו בית

כשתכנסי בו יהפוך לשלך

ובראשית כבר הייתה אהבה

וחיכתה שכבר תמצא לה מנוח

וחיכתה לילדים בחצר

וגם לעץ לטפס ולנוח בצל

בראשית כבר הייתה אהבה

ואחריה כבר נברא לו הצער

והדמעות והלב השבור

ואחריהם הגיעה נחמה

מה, אדעתכם, הקשר בין השיר לפורקים שנאמרו?

עבודות אדם:

בראשית א'

- קראו בראשית פרק א'.

1. "אחד הרעיונות המרכזיים בספר בראשית הוא שהבריאה מתוכננת ובאה

לקיים סדר בעולם" (חדוה דנון "הצצה בחלון הראווה של התנ"ך")

א. קראו בראשית א' 1-13.

בפסוקים אלה ישנה חזרה על ביטויים קבועים ואמירות קבועות. ציינו

שניים מהם והסבירו את משמעותם או את תפקידם לפי דברי דנון.

ב. האל הבורא יצר סדר בתוהו ובוהו והשליט סדר בבריאה, מה אפשר

ללמוד מכך על היחס בין האל לבין העולם?

---

2. לפי פסוק 27 בפרק, אלוהים ברא את האדם "בצלמו בצלם אלוהים ברא

אותו".

א. מהו הקושי התיאולוגי (דתני) העולה מהשימוש במילה "בצלמו"

בפסוק זה?

ב. לפניכם שני פירושים – קראו אותם:

רבי יוסף בכור שור: "בצלמו – כלומר בצלמו של אדם"

הרב קוק: "עיקר הצלם הוא החופש הגמור שאנו מוצאים באדם שעל

כן הוא בעל בחירה".

הסבירו את הפירוש של אחד אחד מן המפרשים, וחווה דעתכם –

איזה מהם נראה לכם יותר. נמקו!!

---

3. קראו בראשית א' 26-31.

א. הביאו מפסוקים אלה שתי ראיות לכך ששיאו של מעשה הבריאה הוא בריאת האדם.

ב. המשורר נתן זך כתב בשירו "כשאלוהים אמר בפעם הראשונה":
אז נשבה הרוח בראשונה אל עיני אדוננו ... הוא לא חשב באותו רגע
על בני האדם, בני אדם לרוב".
במה שונה עמדת המשורר בנוגע למעמד האדם מהעמדה המופיעה
בסיפור הבריאה? בססו דבריכם על שני הכתובים.

בראשית ב'

• קראו בראשית ב'

1. במה שונים בריאת האדם ותפקידו בעולם בפסוקים 7-15 בפרק ב'
ממה שמסופר בבראשית א' 26-28?

---

2. קראו בראשית ב' 9-10.

הפרשן ספורנו כותב על עץ הדעת כי "טוב ורע" פירושו "לבחור הערב
אף על פי שיזיק ולמאוס הבלתי ערב אף על פי שיועיל".
הפרשן חזקוני כותב: "העץ שהאוכלו יודע טוב ורע".
ואילו הפרשן מלבי"ם מפרש כי היה זה עץ ככל העצים שתפקידו היה
רק לבחון את האדם אם ישמע בקול האל.
איזה מבין שלושת הפירושים מסתדר יותר, לדעתכם, עם פשט
הפסוק? נמקו בחירתכם.

---

3. קראו בראשית ב' 18-23. בקטע זה בא לידי ביטוי השלטון של האדם
על בעלי החיים. הוכיחו טענה זו על הכתוב, והסבירו כיצד כוח
השלטון בא לידי ביטוי.

פרק ד' - ההתרחשות באן-עזן

פרק ד' הוא המשכו של הסיפור שבפרק ה' ובו תיאור
ההתרחשויות באן-עזן. תיאור הפיתוי של אדם וחווה על ידי
הנחש לאכול מפרי עץ הדעת. באן היו שני עצים מיוחדים:
עץ הדעת ועץ החיים.

הפרק עונה על שאלות יסוד של האדם: מדוע יש מוות
בצומט, מדוע קשה הלידה כל כך, מדוע קשה להתכנס?
התשובה לכל השאלות האלה שמציע הפרק היא חטא האכילה
מעץ הדעת.

הפרק עוסק בהחירה חופשית, ברצון לדעת ולהשכיף. בלתי אחת
אחריות על מצפוננו. באתגר להתבגר ולצאת אל החיים ואל
הקשיים והתמודדויות שהם מלאניט.

שאלות לדיון והערה:

1. לו היתה לכם בחירה כלו- כמה הייתם בוחרים: בחיי
נצח או בדעת וחיים קצרים יותר, אך עם משמעות?
2. הפרק כולל מאשימים את האחר. האדם את חוה, וחוה
את הנחש. איך אתם מסבירים התנהלות לו? כיצד צריך
לנהוג במצב בו עושים מעשה שאינו מקובל על אחרים?
להאשים, להתחמק, או לקחת אחריות?
3. מיהו הנחש? יצור פלאי? קול פנימי של האישה בליבה
שהסית ופיתה אותה? איך מתמודדים עם פיתוי?
4. בחרו אחת מתמונות הכירוש מן ערך ונמקו את

בחירתכם:

עאלות אארי:

בראשית ג'

• קראו בראשית ג' 1-24

1. בפסוקים 1-6 מפתה הנחש את האישה. ציין שלושה שלבים בתהליך הפיתוי, והסבירו כיצד כל שלב משפיע על האישה.

---

2. יש הטוענים כי כאשר הופר הצו האלוהי, הופרעה גם ההרמוניה בין האדם לאל, בין האדם לאשה ובין האדם לבעלי החיים. הסבירו על פי פסוקים 8-16 במה באה לידי ביטוי הפגיעה בקשר ההרמוני בכל אחד משלוש המקרים האלה.

---

3. קראו פסוקים 17-19. בפסוקים אלה מודגש כי האדם אחראי לגורלו האישי וגם לגורל סביבתו. הסבירו כיצד והביאו ראיות לביסוס תשובתכם.

פרק ד' - קין והבל

פרק זה עוסק במתח בין אחים. בקנאה. בהתמודדות עם דחיה.

קין יולט מתנה לאל, אך מתנתו נדחית. רק מתנת אחיו הבל מתקבלת. קין רוצח את הבל ובתחילה מכחיש את המעשה. רק משהודה במעשה השופט, שהוא האל, דן אותו לנדודים ומצניק לו את את קין שתאן עליו.

הפרק מלמך התייחסות להתמודדות עם דחיה וקנאה. הפרק עוסק בחשיבות השליטה בכעסים. הפרק עוסק גם בחשיבותה של האדמה כמקור פרנסה עיקרי באותם ימים. קין נענש בנדודים כק שלא יוכל להמשיך להתפרנס מן האדמה. הפרק עוסק בקבלת אחריות. את קין מתפרש לציתים כאינטואיטיב פנימית ללכת בדרכים בהן לא יתקל קין ברוצים הנקמת דם. הפרק יוצא נאד מנהל נקמת הדם באמצעות האלזרה לא לפאוע בקין.

שאלות לדיון והעשרה:

1. רבי אלעזר הקפר אומר בפרקי אבות: הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם. הסבירו אמירה זו.
האם נתקלמת במקרה של קנאה? כיצד מתמודדים עם זה?
2. האם נדודים הם עונש? האם זה עונש מספיק לרוצח?
האם בכל זאת תוכלו לסנכר ולהאן על קין?

שאלות מאכרי:

בראשית ד'

- קראו בראשית פרק ד' פסוקים 2-16. וגם 20-25.
  1. קראו בראשית ד' 7-16 והביאו מפסוקים אלה ראיה לכך שלאדם יש בחירה חופשית, שגאולת הדם אינה רצויה לה', שלאדם יש נטיה להתנער מאחריות, ושהחטאים אינם נסתרים מה'.

---
  2. בתרגום השבעים לתורה יש לפסוק 8 תוספת: "ויאמר קין אל הבל אחיו נלך לשדה, ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו". יש המפרשים כי קין לא תכנן להרוג את הבל והוא עשה זאת רק בעקבות ריב שהתפתח בין האחים בשדה. האם לדעתכם גירסת התרגום שקראתם תומכת בפרשנות זו או סותרת אותו? נמקו.

---

3. מדרש תנחומא מספר שאמר הקב"ה לקין: איפה הבל אחיד? ענה לו קין- לא ידעתי, השומר אחי אנוכי? אתה הוא ששומר את כל הבריות (בני האדם) ואתה מבקש אותו מידי? אילו קיבלת קרבני כמותו, לא הייתי מתקנא בו.

א. מהן שתי הטענות של קין אל ה'?

ב. האם לדעתכם מוצדקת הביקורת של קין את האל? נמקו.

פרק ט' - לאחר המבול

פרק זה עוסק בתקופה שלאחר המבול. נח ובניו יוצאים מן התיבה ומתברכים על ידי האל.

בחלקו הראשון של הפרק נאמר שהאדם ישלם בצולם ויפיל את מוראו (פחדו) על שאר היצורים. הותר לאדם לאכול בשר, אך הודע שהנוסף נפש אדם ישלם על ידי בני האדם שיוכלו אף להוציאו להורג. סמכות השיפוט והדין שהיתה בידי האל, עוברת לידי בני האדם. כמו כן, ישנה הבטחה אלוהית כי לא יהיה שוב מבול בארץ, והקשת נבחרה לסמל את הברית הלו בין האל לאנושות. הקשת מחברת בין שמיים וארץ, לו עם קשת אלא חיצית, ולפיכך נבחרה לסמל את

השמוע בין האל לאדם, אך לזוהי עט אטיוולוטיה - הסבר לתופעה במציאות - מדוע מופיעה קשת לאחר העם.

בחלקו השני של הפרק מסופר על בני נח וחטאם של חט וכנען כלפי נח. לזו חטא של גילוי צריות וניצול שיכרונו של נח. סיפור זה מסביר את פשר קללת הכנענים וההיתר לבני ישראל להפכת לעבדי עולם. סופו של הפרק הוא ברכת נח של ויפת בלכות התנהלותם המכהדת כלפי אביהם.

עאלות לדיון והעשרה

1. יש הטוענים כי קללת כנען (נח לא יכל לקלל את חט שה' כבר ברכו, ולכן קילל את כנען) היתה תירוץ למתיישהים האמריקאים לעצב את האפריקנים. חוו דעתכם על כך.
2. הקשת נחשת היוט לסמל של יופי. בתנ"ך היא דווקא מסמלת את רצון ה' לעצנים את האנושות, אך את הבטחתו להמנע מכך - דבר שהקשת מלכירה לו. איזה עוד סמלים אתם מכירים ומה תפקידם?

עאלות מאכר:

בראשית פרק ט'

1. קראו בראשית ט' 1-7. וגם בראשית א' 28-30. ברכת ה' לנח בבראשית ט' כוללת את הכתוב בפסוק 4 בנוגע לאכילת הבשר. עניין זה אינו נזכר בברכת ה' לאדם הראשון. יש הטוענים כי דבר זה מלמד על עליה במעמד האדם, ויש הטוענים להפך, שההבדל מבטא תהליך של הדרדרות מוסרית. הסבירו כל אחת מן הטענות וחוו דעתכם - האם יש כאן עליה במעמד או ירידה מוסרית?

---

2. קראו בראשית ט' 1-7 וגם בראשית א' 26-27.

הביטוי צלם אלוהים נזכר בשני הקטעים.

א. הסבירו את משמעותו בכל אחד מן הקטעים לפי ההקשר.

ב. בפסוק ו' כתוב: "שופך דם האדם – באדם דמו ישפך".

בסיפור קין והבל שפט האל את קין על רצח הבל.

הסבירו כיצד מעביר פסוק זה את סמכות השיפוט לידיהם של בני האדם.

---

3. קראו בראשית ט' 8-11 וגם בראשית ח' 21-22.

בשני הכתובים ישנה הבטחה. מהי ההבטחה בכל קטע? בפסוקים מפרק ח'

ישנו פירוט של הסיבה להבטחה. הסבירו במילים שלכם את הסיבה.

פרק י"א (1-9) – מאדף בבל

הפרק עוסק במאדף בבל. הסיפור יוצא נדף חטא האלה והרצון האנושי להיות כאלהים. אנשי המאדף רצו לעשות לעצמם עמלנות ולאבנות מאדף שראשו בשמיים – מקום מסכן

האל. הם גם רצו אותו כמצין מצדלור המסוייץ למי שהרחיק
נדוד לחזור אל הציה. לכן אמרו אנשי המצדל: פן נפולץ על
פני כל הארץ. אבל האל הפר את תוכניתם.

הסיפור הוא סיפור אטיוולוגי מצניק הסבר לאופן בו נוצרו
שפות שונות בצולט ולאופן בו התפלרו בני האדם על פני
כדור הארץ.

מדרש השם בבל הוא - כי שם בבל הי' שפת כל הארץ. כק
מסביר התנ"ך את פשרם של שמות. בבל נקראת גם בבל כי
באב בשפות שמיות הוא עבר, והיא נחשבה בעיני יושביה לער
השמייט.

אלות לדיון והצעה:

1. האדם שארץ גם כיום להאיץ לשמייט: החלפיות האיכו
לירח (כק גם סיפורם של בראשית החלפית שלנו). מה
דעתכם, האם לו בעיה והאם לה מציד על לאוה
אנושית?
2. בני אדם התפלרו בצולט, עם זאת היום עם
האלובליציה הצולט מתאחד. האם טוב שיש תרבויות
שונות או על האנושות להתאחד? הסבירו מה טוב בכל
אחת מן האפשרויות האלה.
3. התבוננו בשתי התמונות. איזו מהן תואמת יותר את
הסיפור?

שאלות מאת:

בראשית י"א 9-1

- קראו בראשית י"א 9-1.

1. בסיפור מגדל בבל מופיעות מטרות שרצתה האנושות להשיג.

א. ציינו לפי פסוק 4 שתי מטרות כאלה והסבירו מה רצתה האנושות להשיג באמצעותן?

ב. האם לפי פסוק 8 השיגה האנושות את מטרותיה או שלא?

ג. כיצד מדרש השם בפסוק 9 מבטא לעג לבבל?

---

2. לסיפור זה מסר חד משמעי המנוסח בספר תהילים במילים "השמיים שמיים לה' והארץ נתן לבני אדם". (תהילים קט"ו 16). הסבירו במילים שלכם כיצד מסר זה של הפסוק מתהילים בא לידי ביטוי בסיפור מגדל בבל.

---

3. על פסוק 6 מספרת אגדת חז"ל כי מגדל בבל היה גבוה מאוד ואם נפל אדם ומת, לא שמו הבונים ליבם עליו, אם נפלה לבנה (אבן בניה) אחת, היו יושבים ובוכים ואומרים: אוי לנו". (פרקי דרבי אליעזר פרק כ"ד). מה היה החטא שחטאו בו בוני המגדל לפי הסיפור של חז"ל?

לפניכם סרטון המסכם את פרקים א-ה בבראשית:

<https://www.youtube.com/watch?v=SSk5FkTklQc&t=2s>

נושא בחירה – אהבה וחסד

רות א' הירידה לאמא והשיבה לבית לחם

מאילת רות היא הקצרה מבין המאילות. היא מתרחשת בתקופת השופטים, והיא נכתבה על פי המסורת כדי לספר על מוצאו של דוד המלך. נוהגים לקרוא אותה בחג השבועות מכמה סיבות: כי יש בה קבלת תורה על ידי רות המואביה, כי זה חג הקציר וסיפור המאילה מתרחש בימי הקציר, וכן משום שזהו יום לידתו של דוד והמאילה, כאמור, מספרת על מוצאו.

הפרק הראשון מציג בפני הקורא את משפחת אלימלך שעזבה את הארץ בזמן רעה וירדה לאמא. שם נשאו הבנים נשים מואביות, אך הבנים והאב נפטרו במואב ונצמי, אשת אלימלך, מחליטה לחזור אחרי עשר שנים במואב לבית לחם שביהודה, אליה נילוות כלותיה.

נצמי מנסה לשכנע את כלותיה להישאר במואב, ערפה משתכנעת, אך רות נשארת עם נצמי וסבה איתה ליהודה. השורש E.O. הוא שורש מנחה בפרק העוסק בשיבה ארצה. הסיפור זה, השמות סימליים: הבנים נקראים מחלון וכליון על שם סופם, ערפה נקראת כך כי הפנתה עורף לנצמי, והשם רות פירושו רעות – על שם החברות שילתה רות כלפי חמותה.

אלות לדיון והעשרה:

1. בימי שבת ציון ארש עלרא הסופר את הנשים הנוכריות וציווה על שבי ציון להיפרד מנשותיהם. יש הטוענים כי מאילת רות נכתבה כנגד עמדתו של עלרא וכדי להראות את שחה של אישה נוכריה. הביצו דעתכם: כמה זכתה רות לקבלה ולהערכה? איך יש להתווחס לנוכרים?

2. מה דעתכם על המצעה של אלימלך ובני משפחתו?
הפרק מלנה מאוד את מצוי משפחת אלימלך משום
שהוא היה מנהיג שבחר בלמן מצוקה לצלול את הארץ
והצט'. האם אתם מצדיקים אדם הצולל את הארץ
בלמן מצוקה? האם אתם ביקורתיים כלפיו?

שאלות מאזרי:

פרק א'

1. קראו פסוקים 1-18 בפרק שלפניכם.
א. כתבו מה ביקשה נעמי מכלותיה. הביאו טיעון אחד שבאמצעותו ניסתה נעמי
לשכנע את הכלות שייענו לבקשתה. האם הצליחה נעמי לשכנע את כלותיה?
בסו את דבריכם על הכתוב.

- ב. בקטע זה מסופר על שתי דמויות הפועלות בדרכים שונות זו מזו. עם מי
משתי הדמויות, רות וערפה, אתם מזדהים? נמקו את בחירתכם על פי
הכתוב.

---

2. קראו פסוקים 19-22 בפרק שלפניכם. בפסוקים אלה נעמי מבקשת לשנות
את שמה בעקבות השינוי שחל בגורלה.
א. מהו השם החדש שנעמי מבקשת להיקרא בו?

---

¹ גם אברהם אבינו ירד למצרים בזמן רעב. יש המבקרים אותו על כך שלא סמך על ה' ובחר לרדת למצרים.

ב. הסבירו כיצד שמה החדש של נעמי מלמד על השינוי שחל בגורלה. בססו את דבריכם על הכתוב.

רות ב' - המפגש בשדה

הפרק זה רות הולכת במצוות נצמי ללקט אוכל בשדה. על פי החוק המקראי חובה על בעלי האדמות לאפשר לעניים ללקט שיבולים שנפלו, או מה שנשכח בשדה וטמ את מה שנשאר בקצה (הפאת) השדה.

רות מביעה לשדה של בועז שהוא קרוב משפחה של נצמי. שם היא מכירה אותו ולוכה ליחס מיוחד מצידו: הוא דואג שלא תצטרך לנדוד משדה לשדה, שתתה מיט, שלא יטרידו אותה, והוא אף מביע לה מלון.

בועז מנמק את יחסו המיוחד אל רות בהצרכתו אותה על חסד שצפתה עם חמותה. כשרות מספרת על כך לנצמי, חמותה מבינה שיש לרות סיכוי להינשא לבועז ומצודדת אותה להמשיך ללקט בשדה שלו.

שאלה לדיון והעשרה:

1. מן הפרק עולה יחס לא נעים כלפי העניים. אף כי נתנו להם ללקט בשדות, היו התנכלויות, ובועז ממן המיוחד על רות מפני מעשים כאלה. באילו דרכים הייתם מביעים לסייע כיום לעניים להתמודד עם מצוקה ובעיות פרנסה? מה ניתן לעשות כדי לא להשפילם?

עאלות אארי:

פרק ב'

1. קראו רות ב' וקראו גם ויקרא, י"ט, 9-10

א. הסבירו ופרטו שלושה מן הצווים המוזכרים בפסוקים אלה מויקרא.

ב. על פי שני הקטעים, הסבירו מדוע לרות מותר ללקט בשדה. בססו את דבריכם על הכתוב.

---

2. על פי הקטע מרות, ב', 1-14 שלפניכם, רות היא דמות יוזמת ופעילה, אבל כדי להשיג את מבוקשה נדרשה לה עזרה מבעז.

א. הסבירו שלוש פעולות של בעז שסייעו לרות להשיג את מבוקשה.

ב. על פי הכתוב, מה במעשים של רות גרם ליחס האוהד של בעז כלפיה?

ג. לדעתכם, האם ליחס האוהד של בעז כלפי רות הייתה גם סיבה אחרת? הסבירו.

רות ג' - הליכה בארון

הפרק זה מציגה נצמי לרות לעשות מצעה נוצני, ללכת בלידה אל השדה שם נשאר בוצני ללון כדי להגן על רכוש, ולשכך ליד בוצני. כאשר בוצני רואה את רות לידו הוא מציג לה לחזור בטרם יעלה האור אל נצמי תוק כדי הבטחה שהוא יעשה הכל מבחינה חוקית כדי לשאת אותה לאשה. בוצני מצריק את החירתה של רות בו למרות היותו מבוזר מאוד, משום שהוא קרוב משפחה, ואכן לפי החוק המקראי כדי שנחלה לא תצבור משפט לשפט וכדי להקים שם למת נהגו להשיא את האלמנות שנותרו ללא ילדים לקרוב משפחה.

עלמה לדיון והעשרה:

1. בתקופת התנ"ך היה מצמד הנשים נמוך. אנו מכירים מספר סיפורים על נשים שימחו בעולות נוצלות כדי להגן על עצמן או כדי לשפר את מצבן. רחב מציגה תוק כדי לקיחת סיכון את המרצלים שולח יהושע לארץ בתמורה להבטחה שימחו עליה עם כיבוש העיר יריחו. תמר כלתו של יהודה יוצאת את פיתויו כדי שיהיה לה ילד. ונט רות יוצאת קשר עם בוצני כדי לא להשאיר אלמנה לרה וצניה. מה דעתכם על בעולות אלו? הסבירו במה שונה כיום מצמד האישה.

עלולות מאזר:

פרק ג'

1. קראו פסוקים 1-11 שלפניכם.

נעמי מנחה את רות כיצד עליה לפעול לפני המפגש עם בעז.

א. על פי פסוק 1, מדוע נעמי מנחה את רות לעשות פעולות מסוימות?

ב. כתבו שתיים מן הפעולות האלה, והסבירו כיצד הן תרמו להשגת המטרה של נעמי. בססו את דבריכם על הכתוב.

---

2. קראו פסוקים 9-13 שלפניכם.

א. רות מבקשת מבֹּעַז: "וְנִפְרַשְׁתְּ כִנְפֶךָ עָלַי אִמְתָּךְ". הסבירו את הבקשה של רות ואת הנימוק שלה לבקשה.

ב. האם בֹּעַז מסכים לבקשה של רות? נמקו, ובססו את דבריכם על הכתוב.

רות ד' - סיום

בוצע מ'א'ע לער העיר, באותם ימים המשפט והדין נעשו במקום ציבורי הפתוח לקהל הרחב - ער העיר. שם הוא ואדם נוסף משפחת אילימלך פונית לזקנים השופטים ומצייט את המקרה: האאל הקרוב יותר אמנר רצה את האדמה של הנפטר (בעלה של רות) אק לא רצה לשאת את רות. חשב לזכור שרות היא מואביה, ומתורה נאמר: לא יבוא צמוני ומואבי בקהל ה'. לפיכך נישואין לרות נחשבו לבציתיים. חכמינו כתבו כי אסור לאישה מישראל לשאת

מאבן, אק מותר לאבר לשאת מאבית כן הפסוק מדכס
צמוני ומאבן ולא צמונית ומאבית. כק הט הסבירו את
היתר הניסואין של בוצע לרות.

צקה סרוב האואל (see לא נלכר בקרק) לשאת את רות,
קיבל בוצע רשות לשאתה לאישה. הלקניט ברכו אותו
הצאצאית ושרות תהיה כאחת האמהות - רחל ולאה. לבוצע
ורות נולד בן. שמו היה צובד ונצמי היתה האומנת שלו.
נשות בית לחם ציינו שרות טובה לנצמי יותר משבצה בניט.

עאלה לדיון והצעה:

1. במאילת רות נצעה חסד רב: רות דאכה לנצמי, בוצע
דאכ לרות. נצמי דאכה לרות. מהו חסד לדעתכט?
הביאו דואמה לעזרה לאחר שיש בה רכישות וצטיית חסד.
2. אנו רואים התפתחות בחקיקה הדתית: מהתנ"ך דרך
חז"ל ועד ימינו. האם לדעתכט חוק הוא דבר קבוע
יציב ובלתי ניתן לשינוי, או דבר דינמי שיש לבחון כל
פעם מחדש ולעדכן?

עאלות מאכר:

פרק ד'

1. קראו פסוקים 1-11 שלפניך.

א. הביאו שתי דוגמאות המלמדות שטקס הגאולה התנהל על פי הכללים
המשפטיים המקובלים, והסבירו את הדוגמאות.

ב. על פי דברי בעז, מהי מטרת הגאולה?

---

2. קראו פסוקים 11-12 שלפניכם.

· בפסוקים אלה הזקנים והעם מברכים את בעז ומאחלים לו שרות תדמה לדמויות:

רחל, לאה ותמר.

א. בחרו באחת מן הדמויות האלה, והסבירו מדוע הוזכרה דווקא דמות זו
בברכת הזקנים והעם.

ב. הביאו הוכחה אחת מפסוקים אלה המלמדת כי לדעת המברכים ה' הוא
שימש את הברכה.

לפניכם סרטון המסכם את מגילת רות:

<https://www.youtube.com/watch?v=efbHNSfWzHA&t=10s>

שיר השירים א' - הנצרה המוטטת בלייזה בעיר

מליפת שיר השירים מיוחסת לשלמה. נוהגים לקרוא אותה בפסח, חג האביב. יש המפרשים אותה כאוסף שירי אהבה, ויש המפרשים אותה כאזכוריה (משל) ליחסי עם ישראל ואליהו.

בפרק א' מוטטת הנצרה בלייזה ברחובות העיר ירושלים, היא מקשת את אהבה, אך השומרים צוזרים אותה ומחזירים אותה לבית אמה כדי להגן עליה, ואולי גם לשמור על צניעותה. היא מביעה את חכרותיה לא להאיץ בה ולא לזרז את האהבה. לאהבה יש מהלכים וקצב התפתחות משלה, ואין לדחוק בה.

ישנה בשר אנלואיה (השוואה) בין האהבה הפשוטה של הנצרה ואהבה, לבין אהבותיו של שלמה המלך הנותרות השראה לבני העם. הדוברת בשר מציגה לחכרותיה ולצמח להתבונן במלך ובאהבתו ולקבל ממנה השראה.

על פי הפירוש האזכורי, הנצרה היא עם ישראל המחפש את אליהו עם בזמני חושך וריחוק, הנצרות הן אומות העולם המציקות לעם ישראל המרוחק מאליהו, והמלך שלמה הוא האל עצמו שלא נח את עמו.

אזה לדיון והעשרה:

1. קשה היה להחליט להכניס את שיר השירים לתנ"ך בגלל שהוא אוסף שירי אהבה. הפירוש האלגורי סוּיַע לחכמים להכניסו לתנ"ך, וכדברי רבי עקיבא: שיר השירים הוא קודש הקודשים. איזה מבין הפירושים תואם את דעתכם? נמקו.

שאלות מאגר:

פרק ג

1. קראו שירה"ש פרק ג' וגם שירה"ש ב' 8-14. שתי דמויות מרכזיות בשיר השירים הן הדוד והרעיה.

א. לאילו חיות מדומים הדוד והרעיה בשירה"ש ב' פסוקים 14 וגם 17? כיצד דימויים אלה מאפיינים אותם?

ב. איזו מהדמויות אקטיבית (פעילה) יותר ואיזו פסיבית יותר בכל אחד מן הפרקים? נמקו תשובתכם ובססו אותה על הפסוקים.

---

2. הפירוש האלגורי (סמלי) להשבעת בנות ירושלים בשירה"ש ג' פסוק 5 הוא לפי המדרש: שבועות... שהשביע (האל) לישראל שלא ימרדו על המלכויות ושלא ידחקו את הקץ (יזרוזו את בוא המשיח). הסבירו במילים שלכם למה הכוונה של המדרש שאין למרוד במלכויות ולזרז את הקץ.

מפיו לא"א 10-31 - את חיל

השיר את חיל פנהו לשיר בהתייחס רבים בליחות שבת, הוא
 שיר שבו לאשה נכבדה. האישה מתוארת כיקרת צדק יותר
 מאבנים טובות, לו שאמון בצללה בה מלא, אישה שודעת
 לטוות חוטי צמר, לצסוק במסחר, להכין בטרט צלות
 השחר את צרכי הבית, להשייט אדמות ורכוש, לטוות בפלך²,
 לצשות חסד עם עניי, להתלבש יפה ובאופן מכובד
 בהגדים שהכינה לצצמה, אישה שאינה פוחדת מן המוות
 וצוחקת ליוט האחרון, אישה חכמה יודעת תורה, אישה
 שבניה מהללים אותה וכן בצלה, אישה יראת ה'
 המפורסמת, בלכות אישיותה ומצטיה, בשצרי הציר.

² פלך) מכונה לעיתים פלך טווייה - (מוט עץ המשמש כציר לטוויית צמר, פשתן, קנבוס, כותנה וסיבים אחרים. הפלך הוא מכשיר ששימש לטווייה בעת העתיקה ובתקופת ימי הביניים, יחד עם הכישור.

יש הטוענים כי זהו שיר הספד לאישה שנפטרה.

שאלות לדיון והצעה

1. השיר את חיל משבחים את האישה על כישורים מצטיינים וכישורים אינטלקטואליים. הצעה היא מתוארת כמושלמת. האם נכון לומר שבחו של אדם רק אחרי מותו או יש מקום לתת חילוקים ושבחים לאדם גם בחייו? אם כן, האילנה אופן ואיך נעשה זאת בצורה שלא תתפרש כחנופה?
2. שיר השירים ואת חיל נתנו השראה לאומנים להכין וליצור פרטי יודאיקה וציטורים למחולות. מדוע לדעתכם דווקא קטעים אלה מצורכים את היצירות? מה הקשר בינם לבין אמנות שימושית?

שאלות מאגר:

משלי ל"א (10-31) – אשת חיל

1. את מזמור אשת חיל נוהגים בבתיים רבים לשיר בלילות שבת.
א. הסבירו מדוע, לדעתכם, בנוי השיר לפי אותיות הא'-ב' (באקרוסטיכון)?

- ב. מה סיבת הנוהג לשיר את המזמור בלילות שבת?

---

2. יש הטוענים כי מקורו של השיר דווקא בהספד על אישה חשובה ומכובדת שנפטרה.

- א. מה בשיר יכול להוביל לטענה כזו?

ב. ברות פרק ג' אומר בועז לרות: וְעַתָּה, בְּתִי אֶל-תִּירְאִי, כָּל אֲשֶׁר-תֹּאמְרִי, אֲעֲשֶׂה-לָּךְ: כִּי יוֹדַע כָּל-שְׁעַר עַמִּי, כִּי אֲשֶׁת חֵיל אָתָּה. באיזה הקשר ומובן בועז אומר זאת לרות? וכיצד דברים אלה מתקשרים לפסוקים 10-12 ולפסוק 23 במזמור שבמשלי ל"א?

נושא בחירה - בין שאול לדוד

שואל א' י"א - הקרב עם הצמונים

הפרק זה אנו מכירים את שאול השם קץ לשבטיות. בימי השופטים כל שבט שנאבק באויב חיפש הצלה וישועה במנהיג מקומי, שאול המלך הראשון בישראל, הוא המלך המאחד את העם כנאד נחש הצמוני שרצה להשכיח את אנשי יבש גלעד, ולעשות את הלוואים נכים בצלי עין אחת.

שאל מתאלה כלוחט אחיץ ובעל יכולות אסטרטגיות,
אולט אט בעל חמלה כאר אינו מוכן לפאוצ בפליטי
הצמוניט. בסופו של הפרק הוא מואלף שוב על ידי שואל
בעט השלישית, אחרי שבעט הראשונה לו היתה המלכה
פרטית ומיחה בשמן, ובעט לו המלכה מול כל העט
עט מקבל את סמכותו של שאל. בטקס מוקרבים
קורבנות.

שאלות לדיון והערה

1. מה היא החשיבות של אחדות? האט רק בעיות צרה יש להתאחד? כיצד ניתן להתאחד אט בעיות שלום?
2. מה הופק דמות למקובלת על אנשים? אנצרט?
3. האט בהתנהגותו של שאל הפרק, ניתן לראות כהר בשלה לו הן את אדולתו והן את חולשתו אט יחד?
4. התבוננו בתמונת שאל שלפניכם: מה רצה הצויר להביע?

שאלות מאכר:

פרק ייא

1. בפרק זה מתגלה כוחו של שאל ותהליך התקבלותו על ידי העם כמלך מושלם.

א. קראו שמואל אי י"א 1-6 וגם 11-13 וכתבו 3 תכונות של שאול
כמנהיג המופיעות בפסוקים אלה. האם שאול ראה עצמו כמנהיג?
נמקו.

ב. איזה מבין השלוש חשובה, לדעתכם, במיוחד?

---

2. סיפור הניצחון על העמונים מסמל את סוף תקופת השופטים שהנהיגו את
השבטים באופן מקומי, ואת תחילת המלוכה בישראל. קראו את הקטע הבא
משופטים י"א :

ד ויהי, מימים ; ויִלְחַמוּ בְּנֵי-עַמּוֹן, עִם-יִשְׂרָאֵל . ה וַיְהִי, כַּאֲשֶׁר-נִלְחַמוּ בְּנֵי-עַמּוֹן
עִם-יִשְׂרָאֵל ; וַיִּלְכוּ זִקְנֵי גִלְעָד, לְקַחַת אֶת-יַפְתָּח מֵאֶרֶץ טוֹב . ו וַיֹּאמְרוּ לְיַפְתָּח--
לְכָה, וְהָיִיתָ לָנוּ לְקָצִין ; וְנִלְחַמְהָ, בְּבָנֵי עַמּוֹן . ז וַיֹּאמֶר יַפְתָּח, לְזִקְנֵי גִלְעָד,
הֲלֹא אַתֶּם שָׂנֵאתֶם אוֹתִי, וַתִּגְרְשׁוּנִי מִבֵּית אָבִי ; וּמַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי, עִתָּה,
כַּאֲשֶׁר, צָר לָכֶם . ח וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי גִלְעָד אֶל-יַפְתָּח, לָכֵן עִתָּה שָׁבָנוּ אֵלֶיךָ, וְהִלַּכְתָּ
עִמָּנוּ, וְנִלְחַמְתָּ בְּבָנֵי עַמּוֹן ; וְהָיִיתָ לָנוּ לְרֹאשׁ, לְכֹל יְשֻׁבֵי גִלְעָד . ט וַיֹּאמֶר יַפְתָּח
אֶל-זִקְנֵי גִלְעָד, אִם-מְשִׁיבִים אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בְּבָנֵי עַמּוֹן, וְנָתַן ה' אוֹתֶם,
לְפָנַי--אֲנֹכִי, אֶהְיֶה לָכֶם לְרֹאשׁ . י וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי-גִלְעָד, אֶל-יַפְתָּח : ה' יְהִיָּה שֹׁמֵעַ
בִּינוֹתֵינוּ-אִם-לֹא כְדַבְּרְךָ, כֹּן נַעֲשֶׂה . יא וַיִּלְדָּד יַפְתָּח עִם-זִקְנֵי גִלְעָד, וַיִּשְׁמְעוּ הָעָם
אוֹתוֹ עָלֵיהֶם לְרֹאשׁ וּלְקָצִין.

א. ציינו שני הבדלים בין תקופת הנהגת השופטים את העם כפי שהיא
מצטיירת מסיפור יפתח לבין ראשית המלוכה של שאול בישראל.

ב. כיצד הסיפור על יפתח מסביר את העובדה שהעם לא פנה אל שאול בבקשה להושיעו מנחש העמוני? (תוכלו להעזר בעובדה ששאול הוא משבט בנימין).

שואל א' ט"ו - הקרה עם צמלק

הפרק זה נלחם שאול בצמלק. בספר דברים נכתב: "זכור את

אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים... והיה בהגות ה' אלוהיך לך מכל איבך מסביב בארץ אשר ה' אלוהיך נתן לך נחלה לרשתה, תמחה את זכר עמלק מתחת השמים."

שואל מצפה שאול יחה את צמלק ויחריט את רכוש, החרמת הרכוש מצידה על כק שהדבר נעשה לא לשט רווח אישי אלא כי זו דרישת ה'. אולם שאול חומל על הצמלק הצמלקי ומסאירו בחיים, וטט את רכוש צמלק (צאן שהן כהנים ובקר שהן פרות) הוא מסאיר. שואל כואט עליו על כק שלא ציית לדבר ה', הוא הורט את הצמלק הצמלקי אטט, ומודיע לשאול כי לא יוכל להמטיק למלוק. אמנט היה ניצחון בקרה, אק היה כישלון דתי. קריצת מצולו של שואל ממחישה באופן סמלי את קריצת הממלכה מידי בית שאול. שואל מתאבל על כישלונו של שאול - הצמלק הראשון אותו המליק.

כל פי המסורת המן הרשע הוא צאצא של אטט הצמלקי ומרדכי שהוא מטט בנימין (שטט של שאול) נוקט את נקמת שאול וסולר מצלל כשהוא מביט את המן.

אלות לדיון והצעה

1. איזו בעיה מוסרית מעוררת מצוות מחיית עמלק?
 לדעת חכמים אין בעולם עם עמלקי כי "סנחריב בלבל
 את האומות". מה לדעתכם רצו חכמים לומר באמירה
 זו? האם הביעו הסתייגות ממצוות התורה?
 2. האם לדעתכם ניתן לומר בימינו כי עמלק הוא רק
 סמל לרשע ולא עם ספציפי?

שאלות מאגר:

פרק ט"ו

1. בספר דברים פרק כ"ה פסוקים 17-19 כתוב: "זכור את אשר עשה לך עמלק
 בדרך בצאתכם ממצרים... תמחה את זכר עמלק מתחת השמיים" בפרק ט"ו
 בשמואל מצווה הנביא על שאול "לך והכיתה את עמלק".
 א. קראו שמות י"ז 8-16 והסבירו מהי הרעה שעשה עמלק לישראל שעלה
 ממצרים?

- ב. קראו שמואל א' ט"ו 2-3 וגם 7-9 והשיבו: באילו פרטים סטה שאול מן
 הצו – מה ביצע ומה לא ביצע? האם לדעתכם שאול היה ראוי לעונש על
 שחרג מן הצו? נמקו.

---

2. קראו שמואל א' ט"ו פסוקים 19-22.

- א. מהי המילה המנחה המופיעה בקטע ומה משמעותה?

ב. השוו בין דברי שאול בפסוק 20 לפסוק 24. מה השינוי שחל בדברי שאול ומה סיבתו?

מואף א' ט"ז - משיחת דוד

הפרק זה בוחר מואף את דוד למלך הבא על ישראל. ה' שלח את מואף אל בית ישי מבית לחם, כדי למצוא מחליף לשאול, אבל המשיחה של דוד היא סודית כי שאול צדיין מואף.

כשמיץ מואף לבית לחם הוא חושב תחילה על הבן הבכור של ישי אליאב כמחליף לשאול כי הוא גבוה ורם רושם, אבל ה' אומר לו כי אין להתרשם ממראה צינייט, ודוד הוא הנבחר אף כי הוא הבן הצעיר. דוד רוצה צאן, יודע לנאן, איש מלחמה, נבון וה' איתו. דוד מתואר כאדמוני (צורו סמוק) ויפה צינייט (נפש המשתקפת בציניו - יפה).

בחלקו השני של הפרק מתואר הלך הרוח הקודר של שאול. הרוח הרעה (דכאון) פוקדת אותו ודוד מיץ לנאן לו ולהקל עליו. כך מתחיל דוד להתקרב אל מרכז השלטון ובית המלוכה.

שאלות לדיון והעשרה

1. חילופי שלטון זה תהליך מורכב ורביע. האם לדעתכם נכון לעשות זאת באופן גלוי וישיב או בדרכים עקיפות?

2. שמואל הוא שמינה את שאול למלך עם באלף תכונותיו החיצוניות (שואל היה לבנה ומרשים חיצוניות). והנה שנה בבואו לבית ישי הוא בחר את הבן הבכור הלבנה והמרשים. מה המסר של הסיפור של דברי הי' האומר ששמואל כי דווקא דוד הצעיר הוא המתאים למלוכה? האם לא לא שמואל לקח שקריטיונים לבחירת מנהיג אינט דווקא המראה החיצוני שלו?
3. מדוע ככל זאת נמשכים אנשים, לדעתכם, למנהיג יפה תואר ולבנה?

שאלות מאת:

פרק ט"ז

1. בפסוקים הראשונים של פרק ט"ז מהסס שמואל בנוגע לשליחות שמטיל עליו האל.

א. הפרשן אברבנאל כותב: "והנה מה שאמר שמואל 'איך אלך ושמע שאול והרגני' – ששמואל לא היה רוצה למשוח איש בחיי שאול, והיה בעיניו רע ומר המעשה, שישחית את מעשה ידיו הוא בעצמו, ולכן כדי להישמט מן ההליכה התנצל ואמר 'איך אלך'. איך מסביר הפרשן את היסוסו של שמואל למשוח את דוד במקום שאול?"

- ב. שמואל הולך לבית לחם במסווה של קיום זבח. על כך כותב הפרשן רד"ק: "מצאנו כי אף על פי שהיה מבטיח (דואג לביטחוננו) הקב"ה (את) הנביא או הצדיק, אף על פי כן הוא נשמר מלכת במקום סכנה... והיה לו לבקש תחבולה 'איך אלך'... ואמר לו הקב"ה 'עגלת בקר תיקח בידך' והראה לו שאין ראוי לאדם ללכת במקום סכנה ולסמוך על הנס" כיצד מסביר הפרשן את ההנחיה לעשות זבח במקום למצוא באופן גלוי מחליף לשאול? מהו המסר של דברי הפרשן?"

---

2. החוקר יאיר זקוביץ רואה בסיפור עליית דוד סיפור סינדרלה: "דוד הוא מעין סינדרלה ממין זכר. הוא יגיע אל חצר המלך ואל שדה הקרב לא בשל מוצא מכובד אף לא בשל בחירה אלוהית שנבחר בטרם לידה. כישוריו הם שימשכו אליו את אור הזרקורים ואת החסד האלוהי... סיפור משיחת דוד מודיענו כי ה' רואה ללבב וכי הוא יודע על אותו נער רועים דבר העושה אותו ראוי למלוכה. (זקוביץ, דוד – מרועה למשיח) כיצד מסביר י' זקוביץ את הבחירה בדוד למלך?

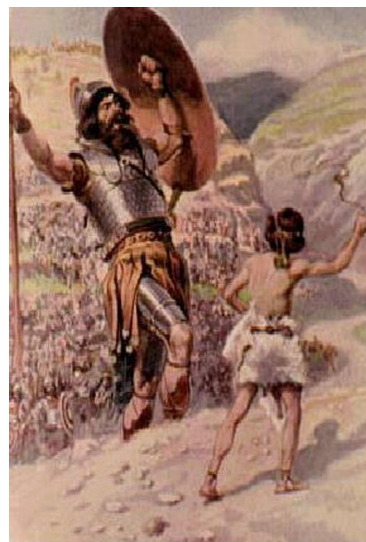
מנאף אי י"ז – הקרב נאד אולייט

בצמק האלה נצרך קרב בין ישראל לפלשתים. הפלשתים מציעים קרב בין הצנק הלוחם המיומן אולייט לבין איש מ'סרלל, למצעה מי שמור להילחם באולייט הוא שאול. האימה שהפלשתים מטיילים על הצט גדולה. ב'נתיים מ'יצ דוד לשדה הקרב להביא מלון לשלשת אחיו הלוחמים ולדרוש בשלום. הוא שומע את דברי אולייט ומציע להילחם איתו. שאול נותן לו ביאוד צבאי וצ'וד צבאי לקראת הקרב, אך האבילרים האלה רק מכבידים על דוד שאינו מוראץ בהט. הוא לוקח את המקל שלו, קלע וחמישה חלוקי נחל (אבנים שהמים החליקו והן צאלות). האבן מטיף דוד באולייט פולעת בראשו והוא נופל מנוצח. שאול מתפצל מדוד ושואל מי הוא, למרות שהוא אמור להכירו שהרי דוד ניאן לפניו. יתכן שדבריו מצידים על ראייתו את דוד באור חדש, או שהוא רוצה לדעת יותר פרטים על דוד משפחתו ומוצאו.

דוד כורת את ראש אוליית ומניפו לאות ניצחון. הסיפור
הפרק זה הפק לסמל לניצחון מצטייט מול רביט, החלש
מול החזק.

עאלה לדיון והעשרה

1. לעיתים מושג ניצחון על ידי תחבולות וחכמה ולא
בעזרת כוח. התוכלו להדגים מצבים בהם תבונה
ופתרון מחוץ לקופסה הם שנינו תמונת מצב?

לפניכם סרטון על הקרב בין דוד לגוליית

https://www.youtube.com/watch?v=XNrBx_pfMck

עאלות מאכרי:

פרק י"ז

1. קראו שמואל א' י"ז 1-11.

א. איזו הצעה מציע גוליית ומדוע היא מפחידה את שאול וכל ישראל?

ב. הפרשן רלב"ג פירש את הביטוי "חרפתי את מערכות ישראל" כך שכאילו אמר גוליית: "הנני מתיר עצמי להילחם עם איש זה שיהיה במחנה ישראל". ובזה האופן חרף מערכות ישראל שהוא כאילו אמר שאין בהם איש יכול להלחם עימו".
מה בדברי גוליית משפיל את צבאו של שאול לפי הפרשן?

---

2. כאשר מציע דוד להילחם עם גוליית הוא אומר לשאול – אֶל-יָפֹל לְב-אָדָם עָלָיו ... ה' אֲשֶׁר הִצַּלְנִי מִיַּד הָאָרִי וּמִיַּד הַדָּב הוּא יִצִּילְנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה . בספרו "קדמוניות היהודים כותב יוסף בן מתתיהו שדוד אמר: אל תהא רוחך מדוכאת המלך ... אני אשפיל את שחצנותו של האוייב... וכך יהיה האוייב הזה לצחוק וצבאך יזכה לתהילה רבה אם ייהרג האיש לא בידי איש מוכשר למלחמה... אלא בידי מי שנראה כנער" (י. בן מתתיהו ספר שישי ט' ב').
מהו ההבדל בין הדברים שאומר דוד בפרק לבין אלו ששם בפיו ההיסטוריון? ציינו שני הבדלים. מה לדעתכם סיבת ההבדלים?

מנאף אי' י"ח – המתח בין אולף לדוד

פּרַק לֵה נַקְשַׁת נַפֵּשׁ יְהוֹנָתָן בֶּן אֹוֹלֵ בְנֵי דָוִד וְהַט
הַפְּכִיט לְחַבְרִיט קְרוּבִיט. הַצַּט מַתְפַּעֵל מְדָוִד וּמַשְׁבַּח אֵת
מַעֲשֵׂיו וּנְצַחְוֹתָיו. אֹוֹלֵ חַט מְאֹוִיט וְאִלֵּי מְנַסֵּה לְפָאָע
בְּדָוִד עַל יְדֵי הַטַּלַּת חֲנִיתוֹ (חֶרֶב אֲרוּכָה) בְּדָוִד.
כַּאֲשֶׁר נִיִּסְיוֹן הַתְּנַקְשׁוֹת לֵה לֵא מְצַלִּית, מְצִיַּע אֹוֹלֵ בְּעַקִּיבִין
דְּרַק שְׁלִיחִיט לְדָוִד לְהַרְוֹא מֵאֵה פְּלִישְׁתִּיט וּלְשַׁאֵת אֵת בַּת
הַמֶּלֶךְ. תְּחִילָה מוֹצֵעַת מְרֵה לְאִישֵׁה וְאַחַר כֵּךְ מִיכָל
עֹוֹבֵת אֵת דָּוִד. אֹוֹלֵ מְקוּוֹה שְׁפִלִּישְׁתִּיט יְהַרְוֹ אֵת דָּוִד.

אבל דוד מנצח את הפלישתים ואף מביא 200 עורלות פלישתים כהוכחה לניצחונו. הוא נושא לאישה את מיכל. הפרק מבליט את אהבתם של צאצאי שאול לדוד לצומת הצויינות והמתח מצידו של שאול כלפי דוד.

שאלות מאת:

פרק י"ח

1. קראו שמואל א' י"ח פסוקים 5, 14 ו-30. המילה ישכיל, משכיל ושכל מופיעה בפסוקים אלה ומלמדת על הצלחה. באילו תחומים מצליח דוד לפי פסוקים אלה?

---

2. חמש פעמים חוזרת המילה אהב בפסוקים אלה.

א. מי אוהב את דוד ומדוע הוא אוהב כל כך? הדגימו כיצד מתבטאת האהבה. (העזרו בפסוקים: 1, 16, 20, 22 ו-28)

ב. שאול עויין את דוד וירא מפניו. כיצד באים רגשותיו לידי ביטוי ומה גורם לו לפחד מדוד? (העזרו בפסוקים: 10, 12, 15 ו-29).

ג. את מי מנצל שאול לחיסולו של דוד וכיצד הוא עושה זאת?

מאיל א' כ"ד - רדיפת שאול את דוד

בפרק זה נמלט דוד מידי שאול ומסתתר במערות צין כדי ושאול רודף אחריו עם 3,000 לוחמים. כאשר שאול הולך לרחוץ את רגליו אומרים האנשים הנמצאים עם דוד לדוד עלו הנדמנות להרוג את שאול. אבל דוד מסרב, הוא רק כורת חתיכת בשר ממצילו של שאול, ולאחר מכן כשאול מתרחק מצט יוצא אליו דוד הצומד בפתח המערה. הוא מתחווה לשאול ואומר לו כי יכול היה לפגוע בו, אך לא עשה זאת. שאול מתרשם ומוכה, מכיר בכך שדוד צדיק מננו, כי דוד לא נמלץ לו רעה אלא טובה. שאול משלים עם הצובדה כי דוד ימלא אחריו, ורק מבקש כי אחרי מות שאול לא יפגז דוד בצאצאיו. דוד נשבע לשאול כי לא יפגז בהם. פעמים רבות נהגו מלכים חדשים לפגוע ביורשי המלך הקודם כדי שהם לא ילחמו נגדם. הבטחת דוד לשאול היא כי ינהג אחרת.

אאלה לדיון והעשרה

1. כשאדם מתכנן לעלות לפלסטון, בחכמה יצא את יצור מראש נורמות פלסטוניות. אי הפאיצה של דוד בשאל נבאה מכבוד למלך ואת מרצון של המלך הצטידי (דוד) ליצור נורמות פלסטוניות חדשות. הסבירו טענה זו.

אאלות מאכרי:

פרק כ"ד

1. קראו שמואל א' כ"ד פסוקים 1-6. מה אמרו אנשי דוד לדוד ומה עשה דוד? מה לדעתכם היו הנימוקים של אנשי דוד ומה היו הנימוקים של דוד?

---

2. קראו פסוקים 1-8.

א. באיזה כינויים מכנה דוד את שאול ובאילו כינויים הוא מכנה את עצמו? מה מביעים כינויים אלה?

ב. הביאו הוכחה מפסוקים אלה לכך שדוד אינו מבקש את נפשו של שאול.

שמואל א' ל"א - הקרב עם הפליתים ומות שאול ובניו

בפרק זה נלחם שאול שוב בפליתים והפעם באלבוא. בקרב זה הם מנצחים, ושאל שאינו רוצה ליפול בידם מקב

מנצרו להרוג אותו. הנצר מסרה להרוג אותו, ושאל נופל
על חרבו ומת. צימו נפלו גם שלושת בניו.

הפלישתים מבליט את טופות המתים ותוליים אותן לראווה
בחומת בית שאן. אבל אנשי יבש גלעד, אותם הזיל שאול
מידי העמונים, זוכרים לשאל את מציו הטובים, ובליטה
הולכים לשט ולוקחים את הטופות. הם מביאים אותו ואת
בניו לקבורה ואף מתאבלים עליו.

שאלה לדיון והעשרה

1. לפניכם קטע משירו של שאול טשרניחובסקי – על הרי
גלבוע:

אחד אחד נפלו גבורים, בתק ע
שופר אדי רים על הרי גלבוע.
- ציפת, המלך, סב אחרי הצנה,
עוד כחי המתני, עליך אינה.
- רבים ממנו היום הערלים.
תקע: חלקו! אמרו, גבורים עמלים!

- גחילים ירבו ולא יקרבו הנה!
ציפת, המלך, עלי השענה!
- לא את הנפש! אין פנאי, התוקע!
עוד מורקים חניתות, עוד אויה ירע.
רבים ממנו היום הערלים.
תקע ויחלצו היום בים על הכלים!

שירים רבים נכתבו על דמותו של שאול המלך. מה,
לדעתכם, בדמותו ובאורו של שאול עורר את
היצירתיות וההתייחסות של היוצרים?

שאלות מאגר:

פרק ל"א

1. קראו שמואל א' ל"א 1-7. הקטע מתאר את התבוסה בקרב בגלבע.

א. מה מבקש שאול ומנערו ומדוע מסרב הנער לבקשה?

ב. הסבירו מדוע בוחר שאול ליפול על חרביו? האם, לדעתכם, מוצדקת החלטתו?

ג. המשורר נתן אלתרמן כתב בשירו "הנה תמו יום קרב וערבו":

הנה תמו יום קרב וערבו

המלא זעקת מנוסה,

עת המלך נפל על חרבו

וגילבוע לבש תבוסה.

ובארץ, עד שחר קם,

לא נדמו פרסות הרץ,

ונחירי רמכו בדם

ומבשרים כי הקרב נחרץ.

הנה תמו יום קרב וערבו,

והמלך נפל על חרבו.

לפי דברי השיר, של מי התבוסה? מה יחסו של המשורר לשאול?

---

2. קראו שמואל א' ל"א 8-13. הפלישתים מתעללים בגופת שאול ורק בחסות

החשכה מצליחים אנשי יבש גלעד להביאו לקבורה.

קראו גם את הקטע הבא והשיבו: מהם שלושת הנימוקים לאיסור להתעלל

בגופות האוייב שמביאים המקורות הבאים?

הגמרא במסכת גטין (סא) אומרת שקוברים מתי עכו"ם (גויים) משום דרכי שלום ומכאן ברור שאסור להתעלל בגופותיהם. ו"מעשה רב" ביהושע (ספר יהושע) שהוריד את המלכים מהעץ לפני השקיעה שגם הם נבראו בצלם אלוקים.

בזוהר הקדוש משמע שגם גויים יש לקבור מיד כדי שהארץ לא תטמא, אסור לפגוע בגופותיהם כי יש בזה השחתת המידות כשמתעללים בגופה.

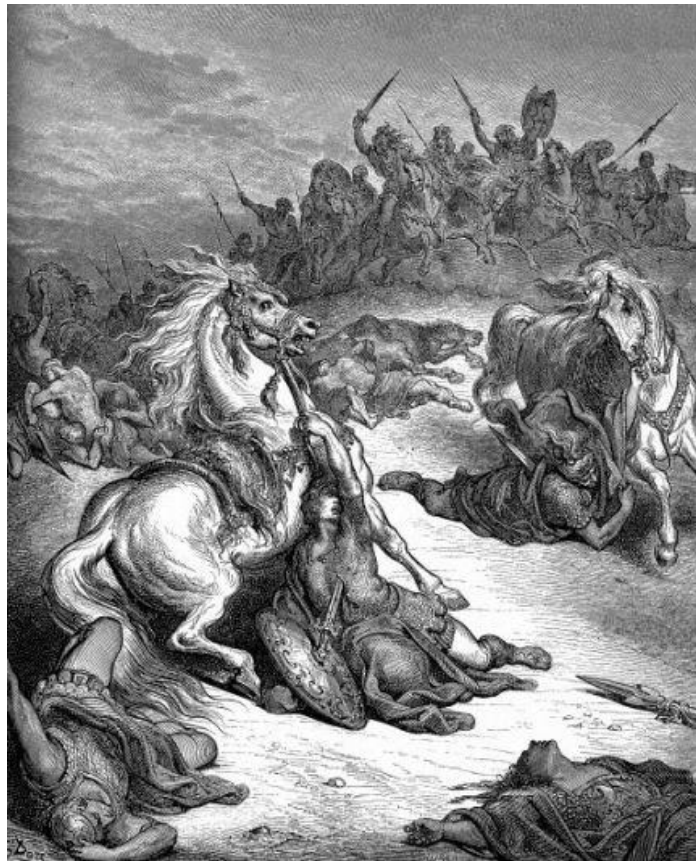

לפניכם סרטון השיר "הנה תמו יום קרב וערבו":

<https://www.youtube.com/watch?v=zPQ7jJR0Rzo>

יוסף ואחיו:

בראשית ל"ז - מכירת יוסף

יעקב אבינו אהב את יוסף בנו מרחף אשתו האהובה, ומצניק לו כתונת פסים. יש האומרים שלו היתה כתונת עם צבע בימים בהם קשה היה להפיק צבע ולצבוע בצידי, ויש האומרים כי היתה לו כתונת ששרווליה מציצים עד פס היד ומצידיים על הצוואר אותה כי אינו מפסיף שרווליים ופטור מצבירה. יוסף חולץ חלומות גדולה בהם האחים משתחווים לו, ומספר עליהם לאחיו. מתח רב נוצר בין יוסף לבין האחים, ואל כק נוסף כעס על כק שהוא הביא את דיבתם רעה אל אביהם.

יעקב שלח את יוסף לראות את שלום אחיו שהתרחקו עם צאנץ מביתם מרחק רב. יוסף יוצא לדרכו, פוגש אדם שאמר לו כי האחים בדומן וט כשיוסף מתקרב אל האחים, הם לוממים להרוג אותו כדי לבטל את אפשרות קיום חלומותיו. בימי התנ"ך נחשבו חלומות לנבואה והאחים חששו להתעמת הנהואה.

כאשר מציץ אליהם יוסף, הם בעצת ראובן לורקים אותו לבור ריק (לפי הפרשנות היו בבור הריק ממים נחשים ועקרבים) יהודה מציע למכור אותו לעבדות, וכאשר עוברת שירת סוחרים מוצא יוסף מן הבור ונמכר להם. הם מובילים אותו למצרים כדי למכור אותו כעבד.

שאלות מאכר:

בראשית ל"ז

1. קראו בראשית ל"ז 5-6 (ה'ו') וגם 9-11 (ט'ו') (ט'ו') ליעקב היו שתי תגובות שונות לחלום השמש, הירח והכוכבים. א. מהן שתי התגובות?

האני אחראי על החלומות!?! האם כתונת הפסים נתן לי אבי

גמול קטן היא ליסורים?

ב. בגני השינה שלי

ג. אם כך ואם כך

קול מופיע

האם מישוהו מכם, אחים,

ואחד-עשר כוכבים משתחווים

יחליף גורלו בגורלי,

והרי לא אני את החלים פתרתי

אתם, שלא חלמוני מעולם

פתר אותו אבינו, אבי

והיושבים לנצח בחלומי.

א. בסיפור שבפרק ל"ז האחים ויעקב מאשימים את יוסף בניסיון להשתלט עליהם באמצעות החלומות. בססו טענה זו על הכתוב.

ב. כיצד דוחה נורית זרחי טענה זו ומצדיקה את יוסף בשני הבתים הראשונים של השיר?

בראשית ל"ח – יהודה ותמר

בפרק זה יהודה מחתן את בנו הבכור עם תמר הכנענית.
הבן שמוע (בהיפוך אותיות רע) מת. יהודה מחתן את
תמר עם בנו השני אונן וסג הוא מת. יהודה מבטיח
לתמר את בנו השלישי שלה, אך לא מקיים את הבטחתו.
תמר היושבת ומצפה בבית אביה, מחליטה להתחפש לצונה,
אורבת ליהודה הצולה לצלול את הצמר של הצאן, מקבלת
ממנו את מטהו כתיאור וחותמו כצרבון לתשלום, ונצלת

לאחר ההתייחדות. כשנודע ליהודה כי תמר כלתו בהריון
הוא רוצה שתזא להורג פשריפה, אך היא שולחת אליו את
המטה הפתיל והחותם, הוא מבין שההריון ממנו ואומר
שתמר "צדקה ממנו" כלומר – היא צדקת יותר ממנו,
וממנו ההריון.

לתמר נולדים תאומים – פרץ ולרת.

שאלות מאגרי:

1. קראו בראשית ל"ח פסוקים 1-14 וגם 26-30

א. יש הטוענים כי השמות ער ושלה מבטאים את היחס כלפי דמויות אלה.

1. הסבירו כיצד בשם ער מבוטא יחס שלילי של האל כלפיו, העזרו

בפסוק 7.

---

2. עיינו במלכים ב' ד' 16 וגם 28. הסבירו כיצד לפי פסוקים אלה אפשר

לפרש את מקום הולדתו של שלה ואת שמו כביקורת על ההתנהגות
של יהודה.

ב. מהי מטרת חוק הייבום על פי דברים כ"ה 5-6? הביאו ראיה (הוכחה)

אחת מבראשית ל"ח 1-14 המלמדת כי מטרה זו עמדה גם בבסיס הייבום
של תמר.

ג. בחוק האשורי (33A) שלפניכם כתוב:

”אישה כי תשב בבית אביה ובעלה מת, ויש לו בנים, תגור בבית שתבחר.
אם אין לה בן, אחיה יתננה לכל אחד מן הבנים שיחפוץ, ואם ירצה
יתננה לחמיה לאישה. אם בעלה וחמיה מתו, ולה אין בן, אלמנה היא לכל
מקום שתחפוץ תלך.”
יש הטוענים שהמעשה שעשתה תמר תואם את החוק האשורי. הסבירו
כיצד אפשר לבסס טענה זו על הכתוב.

בראשית ל"ט – יוסף ואת פוטיפר

יוסף שהורד למצרים נקנה על ידי פוטיפר כעבד. הוא בולט
כבישוריו ולכן אדונו ממנה אותו כעבד ראשי. את האדון
רואה את יוסף של יוסף ומטרידה אותו מינית יוסף.
יוסף מסרב לה ולא רוצה לפגוע באמון שנתן בו אדונו
פוטיפר.

את פוטיפר מתנפלת עליו וקורצת את בידו, יוסף נמלט
והיא מצליחה עליו שהוא תקף אותה. תחילה היא מספרת
לאת לבעלה ולאחר מכן לבעלה.

כעונש על כך מכניס פוטיפר את יוסף לבית האסורים. עם
בולט יוסף לטובה ומנהל את ענייני האסירים.

אלות מאכרי:

1. קראו בראשית ל"ט 6-23 (וי-כ"ג)

א. בקטע שלפניכם יוסף מביא שני נימוקים לסירובו לשכב עם אשת פוטיפר. נימוק אחד מוסרי, ונימוק אחר דתי אמוני. צטטו מן הפסוקים את הביטוי המתאים לכל אחד מהנימוקים, והסבירו אותם. ציינו שני פרטים נוספים מן הקטע, המאירים את דמותו של יוסף באור חיובי.

ב. קראו פסוקים 20-23 (כי-כ"ג) וגם בראשית ל"ז 24-28 (כי"ד-כ"ח) ובראשית ל"ט 1-2 (אי-ב'). מה אפשר ללמוד מכתובים אלה על הדפוס החוזר המאפיין את מהלך חייו של יוסף? נמקו ובססו את תשובתם על פי הכתובים.

ג. ספורנו וראב"ע מפרשים את תגובתו של פוטיפר לדברי אשתו. ספורנו: "ויחר אפו – על שהתרעמה מפני שהביא לה איש עברי לצחק בה, כי אמנם לא חרה אפו על יוסף בזה, שהאמין יותר לדברי יוסף." ראב"ע: "ויחר אפו – ואף על פי כן לא הרגו, כי בספק היה הדבר אצלו." 1. על מי כעס פוטיפר לפי כל אחד מהפרשנים? ומדוע כעס פוטיפר לפי כל אחד מן הפרשנים?

---

2. איזו פרשנות משכנעת אתכם יותר? נמקו.

בראשית א' – חלומות שר המסקים ושר האופים

קבית הסוהר היו אסורים גם שני שרים של פרעה. לילה אחד הם חלמו חלומות. יוסף מציע להם לספר לו עליהם ואף מציע פתרון: שר המשקים שחלם כי הוא מטיש שוב לפרעה את דביו יחזור לפי פרשנות יוסף לתפקידו, ואילו שר האופים שחלם על סל עם מאפים שהצוף אוכל ממנו יומת.

יוסף מקבש משר המשקים לזכור אותו כשהוא יצא מהכלא ולסייע בשחרורו.

כפי שפטר יוסף, כצבור שלושה ימים חל יום הולדתו של פרעה, היום כלה המלך נותן חנינה לאסירים, שר המשקים שב לתפקידו ושר האופים נתלה.

שר המשקים לא זכר את יוסף ולא ניסה להוציאו מהכלא.

שאלות מאגר:

1. קראו בראשית מ' 9-23.

א. יש הטוענים כי יוסף פתר את חלומותיהם של שר המשקים ושר האופים,

על פי מה שלמד מן החלום על גישת כל אחד מהם לתפקידו.

1. הביאו פרט אחד מחלומו של שר המשקים, והסבירו כיצד היה יכול

יוסף ללמוד ממנו על גישת שר המשקים לתפקידו.

---

2. הביאו פרט אחד מחלומו של שר האופים, והסבירו כיצד היה יכול

יוסף ללמוד ממנו על גישת שר האופים לתפקידו.

ב. קראו פסוק 13 ופסוקים 18-19. יש הטוענים כי שר האופים ציפה לפתרון אופטימי של חלומו, ושהפתרון של יוסף לחלומו מנוסח באופן שתקוותו של השר עדיין אינה נכזבת בתחילת דברי יוסף. הסבירו כיצד אפשר לבסס טענה זו על פסוקים 13 וגם 18-19.

ג. קראו בראשית מ' 14-15 וגם 23 וקראו בראשית מ"א 9-12. יש הטוענים כי שר המשקים הפר את הבטחתו ליוסף כי שכח אותו, אחרים טוענים כי שר המשקים לא שכח את יוסף אלא לא רצה לזכור את הנסיבות שבהן הכיר את יוסף. כיצד אפשר להסביר את המילה "חטאיי" שאומר השר בפרק מ"א פסוק 9 לפי כל אחד מהפירושים?

בראשית מ"א – עלייתו לארצה של יוסף בארמון פרעה

פרעה מלך מצרים חולט שני חלומות: באחד שיבואים שדופות בולצת שיבואים מלאות, ובשני פרות רעות מראה בולצות פרות טובות מראה. חרטומי מצרים אינם מצליחים לפתור את חלומותיו, שר המשקים נלכד ביוסף פותר החלומות ומציע אותו לפרעה. יוסף מוצא מן הכלל, מולבש בבגדים יפים ומתייבב לפני פרעה. יוסף פותר את החלומות כחלומות המנבאים שבצ שנות שובצ למצרים ואחריהן שבצ שנות רעב. יוסף מציע לאאזר מלון בשנות השובצ כדי לשרוד בשנות הרעב. פרעה מתפעל מיוסף, ממנה אותו למשנה

למלך ואף מחתן אותו עם אסנת בת פוטי פרע כהן חסד
מאזריט. ליוסף נולדים שני בנים מנשה ואפרים.

כך מתחילים חלומותיו של יוסף להתגשם והוא צולה
למדולה.

אחרי שבצעות שוב מתחילות שנות הרעב.

שאלות מאזריט:

1. בדברי שר המשקים לפרעה על יוסף בפסוק 12: "נער עברי עבד לשר
הטבחים" ניתן לראות גנאי ליוסף. הסבירו טענה זו.

---

2. השוו את גירסת פרעה לחלומותיו בפסוקים 17-24 לדברים הכתובים
בפסוקים 1-8. הסבירו במה שונה גירסת פרעה מדברי המספר המקראי ומהי
סיבת השינויים.

---

3. "וכל הארץ באו מצרימה לשבור אל יוסף כי חזק הרעב בכל הארץ"
על פסוק זה כותב רש"י: "היה צריך לכתוב – לשבור מן יוסף".
ואבן עזרא כותב: "לשבור אל יוסף? הפוך, וכן הוא וכל הארץ באו מצרים
אל יוסף לשבור".
מה היה קשה להם מבחינה לשונית בפסוק וכיצד הם פותרים את הקושי?

נספח פרקי הלימוד:

בראשית

בראשית פרק א

א בראשית, ברא אלהים, את השמים, ואת הארץ. ב והארץ, הייתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים. ג ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור. ד וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך. ה ויקרא אלהים לאור יום, ולחשך קרא לילה; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום אחד. {פ}

ו ויאמר אלהים, יהי רקיע בתוך המים, ויהי מבדיל, בין מים למים. ז ויעש אלהים, את-הרקיע, ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע, ובין המים אשר מעל לרקיע; ויהי-כן. ח ויקרא אלהים לרקיע, שמים; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום שני. {פ}

ט ויאמר אלהים, יקוו המים מתחת השמים אל-מקום אחד, ותראה, היבשה; ויהי-כן. י ויקרא אלהים ליבשה ארץ, ולמקוה המים קרא ימים; וירא אלהים, כי-טוב. יא ויאמר אלהים, תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע, ועץ פרי עשה פרי למינו, אשר זרעו-בו על-הארץ; ויהי-כן. יב ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע, למינהו, ועץ פרי אשר זרעו-בו, למינהו; וירא אלהים, כי-טוב. יג ויהי-ערב ויהי-בקר, יום שלישי. {פ}

יד ויאמר אלהים, יהי מארת ברקיע השמים, להבדיל, בין היום ובין הלילה; והיו לאתת ולמועדים, ולקמים ושבטים. טו והיו למאורת ברקיע השמים, להאיר על-הארץ; ויהי-כן. טז ויעש אלהים, את-שני המארת הגדלים: את-המאור הגדל, לממשלת היום, ואת-המאור הקטן לממשלת הלילה, ואת הכוכבים. יז ויתנו אתם אלהים, ברקיע השמים, להאיר, על-הארץ. יח ולמשל, ביום ובלילה, ולהבדיל, בין האור ובין החשך; וירא אלהים, כי-טוב. יט ויהי-ערב ויהי-בקר, יום רביעי. {פ}

כ ויאמר אלהים--ישרצו המים, שרץ נפש חיה; ועוף יעופף על-הארץ, על-פני רקיע השמים. **כא** ויברא אלהים, את-התנינם הגדלים; ואת כל-נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם, ואת כל-עוף כנף למינהו, וירא אלהים, כי-טוב. **כב** ויברך אתם אלהים, לאמר: פרו ורבו, ומלאו את-המים בימים, והעוף, ירב בארץ. **כג** ויהי-ערב ויהי-בקר, יום חמישי. {פ}

כד ויאמר אלהים, תוצא הארץ נפש חיה למינה, בהמה ורמש וחייתו-ארץ, למינה; ויהי-כן. **כה** ויעש אלהים את-חית הארץ למינה, ואת-הבהמה למינה, ואת כל-רמש האדמה, למינהו; וירא אלהים, כי-טוב. **כו** ויאמר אלהים, נעשה אדם בצלמנו כדמותנו; וירדו בדגת הים ובעוף השמים, ובבהמה ובכל-הארץ, ובכל-הרמש, הרמש על-הארץ. **כז** ויברא אלהים את-האדם בצלמו, בצלם אלהים ברא אתו: זכר ונקבה, ברא אתם. **כח** ויברך אתם, אלהים, ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את-הארץ, וכבשה; וירדו בדגת הים, ובעוף השמים, ובכל-חיה, הרמשת על-הארץ. **כט** ויאמר אלהים, הנה נתתי לכם את-כל-עשב זרע אשר על-פני כל-הארץ, ואת-כל-העץ אשר-בו פרי-עץ, זרע זרע: לכם יהיה, לאכלה. **ל** ולכל-חית הארץ ולכל-עוף השמים ולכל רמש על-הארץ, אשר-בו נפש חיה, את-כל-ירק עשב, לאכלה; ויהי-כן. **לא** וירא אלהים את-כל-אשר עשה, והנה טוב מאד; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום הששי. {פ}

בראשית פרק ב

א ויכלו השמים והארץ, וכל-צבאם. **ב** ויכל אלהים ביום השביעי, מלאכתו אשר עשה; וישבת ביום השביעי, מכל-מלאכתו אשר עשה. **ג** ויברך אלהים את-יום השביעי, ויקדש אתו: כי בו שבת מכל-מלאכתו, אשר-ברא אלהים לעשות. {פ}

ד אלה תולדות השמים והארץ, בהבראם: ביום, עשות ה' אלהים--ארץ ושמם. **ה** וכל שיח השדה, טרם יהיה בארץ, וכל-עשב השדה, טרם יצמח: כי

לא המטיר ה' אלהים, על-הארץ, ואדם אין, לעבד את-האדמה ו. ואד, יעלה מן-
הארץ, והשקה, את-כל-פני האדמה ז. וייצר ה' אלהים את-האדם, עפר מן-
האדמה, ויפח באפיו, נשמת חיים; ויהי האדם, לנפש חיה ח. ויטע ה' אלהים, גן-
בעדן--מקדם; וישם שם, את-האדם אשר יצר ט. ויצמח ה' אלהים, מן-האדמה,
כל-עץ נחמד למראה, וטוב למאכל--ועץ החיים, בתוך הגן, ועץ, הדעת טוב
ורע י. ונהר יצא מעדן, להשקות את-הגן; ומשם, יפרד, ונהר, לארבעה
ראשים יא שם האחד, פישון--הוא הסבב, את כל-ארץ החוילה, אשר-שם,
הנהב יב ונהב הארץ הוא, טוב; שם הבדלח, ואבן השהם יג ושם-הנהר
השני, גיחון--הוא הסובב, את כל-ארץ כוש יד ושם הנהר השלישי חדקל, הוא
החלף קדמת אשור; ונהנהר הרביעי, הוא פרת טו ויקח ה' אלהים, את-האדם;
וינחהו בגן-עדן, לעבדה ולשמרה טז ויצו ה' אלהים, על-האדם לאמר: מכל עץ-
הגן, אכל תאכל יז ומעץ, הדעת טוב ורע--לא תאכל, ממנו: כי, ביום אכלך
ממנו--מות תמות יח ויאמר ה' אלהים, לא-טוב היות האדם לבדו; אעשה-לו
עזר, כנגדו יט ויצר ה' אלהים מן-האדמה, כל-חית השדה ואת כל-עוף השמים,
ויבא אל-האדם, לראות מה-יקרא-לו; וכל אשר יקרא-לו האדם נפש חיה, הוא
שמו כ. ויקרא האדם שמות, לכל-הבהמה ולעוף השמים, ולכל, חית השדה;
ולאדם, לא-מצא עזר כנגדו כא ויפל ה' אלהים תרדמה על-האדם, ויישן; ויקח,
אחת מצלעתיו, ויסגר בשר, תחתנה כב ויבן ה' אלהים את-הצלע אשר-לקח מן-
האדם, לאשה; ויבאה, אל-האדם כג ויאמר, האדם, זאת הפעם עצם מעצמי,
ובשר מבשרי; לזאת יקרא אשה, כי מאיש לקחה-זאת כד על-כן, יעזב-איש,

אֶת-אָביו, וְאֶת-אִמּוֹ; וְדַבֵּק בְּאִשְׁתּוֹ, וְהָיוּ לְבֶשֶׁר אֶחָד. כה ויהיו שְׁנֵיהֶם עַרוֹמִים, הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ; וְלֹא, יִתְבַּשְׁשׁוּ.

בראשית פרק ג

א וְהִנְחֹשׁ, הָיָה עָרוֹם, מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה, אֲשֶׁר עֹשֶׂה ה' אֱלֹהִים; וַיֹּאמֶר, אֶל-הָאִשָּׁה, אַף כִּי-אָמַר אֱלֹהִים, לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגֶּן. ב וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה, אֶל-הִנְחֹשׁ: מִפְּרִי עֵץ-הַגֶּן, נֹאכֵל. ג וּמִפְּרִי הָעֵץ, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הַגֶּן--אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ, וְלֹא תִגְעוּ בוֹ: פֶּן-תָּמֹתוּן. ד וַיֹּאמֶר הִנְחֹשׁ, אֶל-הָאִשָּׁה: לֹא-מוֹת, תָּמֹתוּן. ה כִּי, יִדַּע אֱלֹהִים, כִּי בָיִום אֶכְלֶכֶם מִמֶּנּוּ, וְנִפְקָחוּ עֵינֵיכֶם; וְהָיִיתֶם, כְּאֱלֹהִים, יֹדְעֵי, טוֹב וָרָע. ו וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכֹל וְכִי תֵאֵוָה-הוּא לְעֵינַיִם, וְנִחְמַד הָעֵץ לְהִשְׁכִּיל, וַתִּקַּח מִפְּרִיו, וַתֹּאכֵל; וַתֵּתֶן גַּם-לְאִישָׁהּ עִמָּהּ, וַיֹּאכֵל. ז וַתִּפְקַחְנָה, עֵינֵי שְׁנֵיהֶם, וַיִּדְעוּ, כִּי עִרְמָם הֵם; וַיִּתְּפְרוּ עֲלֶה תֵאֵוָה, וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חִלָּת. ח וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל ה' אֱלֹהִים, מִתְהַלֵּךְ בְּגֶן--לְרוּחַ הַיּוֹם; וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ, מִפְּנֵי ה' אֱלֹהִים, בְּתוֹךְ, עֵץ הַגֶּן. ט וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים, אֶל-הָאָדָם; וַיֹּאמֶר לוֹ, אַיֶּכָּה. י וַיֹּאמֶר, אֶת-קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֶן; וַאֲיָרָא כִּי-עִירַם אֲנֹכִי, וַאֲחַבָּא. יא וַיֹּאמֶר--מִי הִגִּיד לְךָ, כִּי עִירַם אֶתָּה; הֲמִן-הָעֵץ, אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵבְלֹתִי אֶכֶל-מִמֶּנּוּ--אֶכְלֹת. יב וַיֹּאמֶר, הָאָדָם: הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי, הוּא נָתַתָּה-לִּי מִן-הָעֵץ וַאֲכֵל. יג וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים לְאִשָּׁה, מַה-זֹּאת עָשִׂית; וַתֹּאמֶר, הָאִשָּׁה, הִנְחֹשׁ הִשְׂאֵנִי, וַאֲכֵל. יד וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים אֶל-הִנְחֹשׁ, כִּי עָשִׂיתָ זֹאת, אָרוּר אַתָּה מִכָּל-הַבְּהֵמָה, וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה; עַל-גִּחְזֹנְךָ תֵּלֵךְ, וְעָפָר תֹּאכֵל כָּל-יְמֵי חַיֶּיךָ. טו וַאֲיִבָּה אִשִּׁית, בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה, וּבֵין זָרְעֶךָ, וּבֵין זָרְעָהּ: הוּא יִשׁוּפְדֶךָ רֹאשׁ, וְאַתָּה תִּשׁוּפְנֶנּוּ עִקְבֵי. } ס { אֶל-הָאִשָּׁה אָמַר, הֲרַבָּה אֲרַבָּה עֲצָבוֹנְךָ וְהֲרַבְדֶּךָ--בְּעֵצָב, תֵּלְדֵי בָנִים;

וְאֶל-אִישׁוֹ, תְּשׁוּקֶתָּהּ, וְהוּא, יִמְשָׁל-בָּהּ. } ס { יִז וּלְאָדָם אָמַר, כִּי-שָׁמַעְתָּ לְקוֹל
אִשְׁתֶּךָ, וּתֹאכַל מִן-הָעֵץ, אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ--אֲרוּרָה הָאֲדָמָה,
בְּעִבּוּרָהּ, בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה, כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יח וְקוֹץ וְדַרְדַּר, תַּצְמִיחַ לָךְ; וְאָכַלְתָּ, אֶת-
עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה. יט בְּזַעַת אֶפְיֶךָ, תֹּאכַל לֶחֶם, עַד שׁוֹבֵד אֶל-הָאֲדָמָה, כִּי מִמֶּנָּה
לְקַחְתָּ: כִּי-עֲפָר אֶתָּה, וְאֶל-עֲפָר תֵּשׁוּב. כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ, חַוָּה: כִּי הוּא
הִיְתָה, אִם כָּל-חַי. כא וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ, כְּתַנּוֹת עוֹר--וַיִּלְבָּשֵׁם. } פ {
כב וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים, הֵן הָאָדָם הִזָּה כָּאֶחָד מִמֶּנּוּ, לָדַעַת, טוֹב וָרָע; וְעַתָּה פֹּר־וַיִּשְׁלַח
זָדוּ, וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים, וְאָכַל, וַחֵי לְעֹלָם. כג וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹהִים, מִגֹּן-עֵדֶן--
לְעַבְד, אֶת-הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר לָקַח, מִשָּׁם. כד וַיִּגְרַשׁ, אֶת-הָאָדָם; וַיִּשְׁכַּן מִקְדָּם לְגֹן-
עֵדֶן אֶת-הַכְּרִבִּים, וְאֵת לֶהֱט הַחֲרֹב הַמְתֵּהֲפֹכֶת, לְשָׁמֵר, אֶת-דָּרְךָ עַץ הַחַיִּים. } ס {

בראשית פרק ד

א וְהָאָדָם, יָדַע אֶת-חַוָּה אִשְׁתּוֹ; וַתַּהַר, וַתֵּלֶד אֶת-קַיִן, וַתֹּאמֶר, קָנִיתִי אִישׁ אֶת-
ה' . ב וַתִּסֹּף לְלָדָת, אֶת-אָחִיו אֶת-הָבֶל; וַיְהִי-הֶבֶל, רֹעֵה צֹאן, וְקַיִן, הִיְתָה עֹבֵד
אֲדָמָה. ג וַיְהִי, מִקֵּץ יָמִים; וַיִּבְא קַיִן מִפְּרֵי הָאֲדָמָה, מִנְחָה--לֵה'. ד וְהֶבֶל הֵבִיא
גַם-הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ, וּמִחֻלְבֵּהוּ; וַיִּשַׁע ה', אֶל-הֶבֶל וְאֶל-מִנְחָתוֹ. ה וְאֶל-קַיִן
וְאֶל-מִנְחָתוֹ, לֹא שָׁעָה; וַיַּחַר לְקַיִן מְאֹד, וַיִּפְּלוּ פָּנָיו. ו וַיֹּאמֶר ה', אֶל-קַיִן: לָמָּה
חָרָה לָךְ, וְלָמָּה נָפְלוּ פָּנֶיךָ. ז הֲלוֹא אִם-תֵּיטִיב, שְׂאֵת, וְאִם לֹא תֵיטִיב, לְפָתַח
חַטָּאת רֹבֵץ; וְאֵלֶיךָ, תְּשׁוּקָתוֹ, וְאַתָּה, תִּמְשָׁל-בּוֹ. ח וַיֹּאמֶר קַיִן, אֶל-הֶבֶל אָחִיו;
וַיְהִי בְהִיּוֹתָם בַּשָּׂדֶה, וַיִּקָּם קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ. ט וַיֹּאמֶר ה' אֶל-קַיִן, אֵי
הֶבֶל אָחִיךָ; וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי, הֲשָׁמֵר אָחִי אֲנֹכִי. י וַיֹּאמֶר, מָה עָשִׂיתָ; קוֹל דְּמֵי

אחיד, צעקים אלי מן-האדמה. **יא** ועתה, ארוור אנה, מן-האדמה אשר פצתה
 את-פיה, לקחת את-דמי אחיד מידך. **יב** כי תעבד את-האדמה, לא-תסוף תת-
 כחה לך; נע ונד, תהיה בארץ. **יג** ויאמר קין, אל-ה': גדול עונני, מנשא. **יד** הן
 גרשת אתי היום, מעל פני האדמה, ומפניך, אסתר; והייתי נע ונד, בארץ, והיה
 כל-מצאי, זהרגני. **טו** ויאמר לו ה', לכן כל-הרג קין, שבעתים, יקם; וישם ה'
 לקין אות, לבלתי הכות-אתו כל-מצאו. **טז** ויצא קין, מלפני ה'; וישב בארץ-נוד,
 קדמת-עדרן. **יז** וידע קין את-אשתו, ותהר ותלד את-חנוך; והיה, בנה עיר, ויקרא
 שם העיר, כשם בנו חנוך. **יח** ויולד לחנוך, את-עירד, ועירד, ילד את-מחויאל;
 ומחויאל, ילד את-מתושאל, ומתושאל, ילד את-למך. **יט** ויקח-לו למך, שתי
 נשים: שם האחת עדה, ושם השנית צלה. **כ** ותלד עדה, את-יבל: הוא היה--
 אבי, ישב אהל ומקנה. **כא** ושם אחיו, יובל: הוא היה--אבי, כל-תנפש כנור
 ועוגב. **כב** וצלה גם-הוא, ילדה את-תובל קין--לטש, כל-חרש נחשת וברזל;
 ואחות תובל-קין, נעמה. **כג** ויאמר למך לנשיו, עדה וצלה שמעו קולי--נשי למך,
 האזנה אמרתי: כי איש הרגתי לפצעי, וילד לחברתי. **כד** כי שבעתים, יקם-קין;
 ולמך, שבעים ושבעה. **כה** וידע אדם עוד, את-אשתו, ותלד בן, ותקרא את-שמו
 שת: כי שת-לי אלהים, זרע אחר--תחת הבל, כי הרגו קין. **כו** ולשת גם-הוא
 ילד-בן, ויקרא את-שמו אנוש; אז הוחל, לקרא בשם ה'. {ס}

בראשית פרק ט

א ויברך אלהים, את-נח ואת-בניו; ויאמר להם פרו ורבו, ומלאו את-
 הארץ. **ב** ומוראכם וחתכם, יהיה, על כל-חית הארץ, ועל כל-עוף השמים; בכל

אֲשֶׁר תִּרְמַשׁ הָאֲדָמָה וּבְכָל-דְּגֵי הַיָּם, בְּיַדְכֶם נִתְּנוּ. ג. כָּל-רֶמֶשׂ אֲשֶׁר הוּא-חַי, לָכֶם יְהִיָּה לְאֹכְלָהּ: כִּי־רָק עֵשֶׂב, נִתַּתִּי לָכֶם אֶת-כָּל. ד. אֶד-בֶּשֶׂר, בְּנִפְשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ. ה. וְאֵד אֶת-דַּמְכֶם לְנִפְשֹׁתֵיכֶם אֲדַרְשׁ, מִיַּד כָּל-חַיָּה אֲדַרְשָׁנִי; וּמִיַּד הָאָדָם, מִיַּד אִישׁ אַחִיו--אֲדַרְשׁ, אֶת-נַפְשׁ הָאָדָם. ו. שִׁפְדָּ דָם הָאָדָם, בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּד: כִּי בְצֹלֵם אֱלֹהִים, עָשָׂה אֶת-הָאָדָם. ז. וְאַתֶּם, פָּרוּ וּרְבוּ; שָׂרְצוּ בָאָרֶץ, וּרְבוּ-בָהּ. ח. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ, וְאֶל-בְּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר. ט. וְאֲנִי, הֲנִי מִקִּים אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם, וְאֶת-זֶרְעְכֶם, אַחֲרֵיכֶם. י. וְאֵת כָּל-נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם, בְּעוֹף בְּבִהֵמָה וּבְכָל-חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם; מִכָּל יֹצְאֵי הַתְּבָה, לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ. יא. וְהַקְּמֹתִי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם, וְלֹא-יִכָּרֵת כָּל-בֶּשֶׂר עוֹד מִמֵּי הַמַּבּוּל; וְלֹא-יְהִיָּה עוֹד מַבּוּל, לְשַׁחַת הָאָרֶץ. יב. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, זֹאת אוֹת-הַבְּרִית אֲשֶׁר-אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם, וּבֵין כָּל-נֶפֶשׁ חַיָּה, אֲשֶׁר אִתְּכֶם--לְדֹרֹת, עוֹלָם. יג. אֶת-קַשְׁתִּי, נִתַּתִּי בְּעַנְנוֹ; וְהִיָּתְהָ לְאוֹת בְּרִית, בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ. יד. וְהָיָה, בְּעַנְנֵי עָנָן עַל-הָאָרֶץ, וְנִרְאָתָה הַקַּשֶׁת, בְּעַנְנוֹ. טו. וְזָכַרְתִּי אֶת-בְּרִיתִי, אֲשֶׁר בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם, וּבֵין כָּל-נֶפֶשׁ חַיָּה, בְּכָל-בֶּשֶׂר; וְלֹא-יְהִיָּה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל, לְשַׁחַת כָּל-בֶּשֶׂר. טז. וְהִיָּתְהָ הַקַּשֶׁת, בְּעַנְנוֹ; וְרִאִיתִיהָ, לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם, בֵּין אֱלֹהִים, וּבֵין כָּל-נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל-בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ. יז. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, אֶל-נֹחַ: זֹאת אוֹת-הַבְּרִית, אֲשֶׁר הַקְּמֹתִי, בֵּינִי, וּבֵין כָּל-בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ. {פ}

יח. וַיְהִי־בְנֵי-נֹחַ, הַיֹּצְאִים מִן-הַתְּבָה--שֵׁם, וְחָם וְיָפֶת; וְחָם, הוּא אָבִי כְנַעַן. יט. שְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים, בְּנֵי-נֹחַ; וּמֵאֵלֶּהָ, נִפְצָה כָּל-הָאָרֶץ. כ. וַיִּחַל נֹחַ, אִישׁ הָאֲדָמָה; וַיִּטֵּעַ, כָּרְם. כא. וַיִּשְׁתֶּה מִן-הַיַּיִן, וַיִּשְׁכָּר; וַיִּתְגַּל, בְּתוֹךְ אֶהְלָה. כב. וַיִּרְא, חָם אָבִי כְנַעַן, אֵת, עֲרוֹת אָבִיו; וַיַּגִּד לְשֵׁנֵי-אַחִיו, בַּחוּץ. כג. וַיִּסַּח שֵׁם וְיָפֶת אֶת-

השְׁמֵלָה, וַיִּשְׁימוּ עַל-שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם, וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיִת, וַיִּכְסּוּ אֶת עֵרֹת אֲבִיהֶם ;
וּפְנֵיהֶם, אַחֲרָיִת, וְעֵרֹת אֲבִיהֶם, לֹא רָאוּ. **כד** וַיִּקְחָ נָח, מִיַּינוּ ; וַיַּדַּע, אֵת אֲשֶׁר-
עָשָׂה לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן. **כה** וַיֹּאמֶר, אָרוּר כְּנַעַן : עֶבֶד עֲבָדִים, יִהְיֶה לְאַחִיו. **כו** וַיֹּאמֶר,
בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי שָׁם ; וַיְהִי כְנַעַן, עֶבֶד לָמוֹ. **כז** יָפֶת אֱלֹהִים לְיָפֶת, וַיִּשְׁכֵן בְּאַחֵי-שָׁם ;
וַיְהִי כְנַעַן, עֶבֶד לָמוֹ. **כח** וַיְחִי-נָח, אַחֲרֵי הַמַּבּוּל, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וַחֲמִשִּׁים
שָׁנָה. **כט** וַיְהִיו, כָּל-יָמֵי-נָח, תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה, וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה ; וַיָּמָת. {פ}

בראשית פרק יא

א וַיְהִי כָל-הָאָרֶץ, שְׁפָה אַחַת, וּדְבָרִים, אֶחָדִים. **ב** וַיְהִי, בְּנִסְעֵם מִקְדָּם ; וַיִּמְצְאוּ
בְקֻעָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר, וַיִּשְׁבוּ שָׁם. **ג** וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ, הֲבֵה נִלְבְּנָה לְבַנִּים,
וְנִשְׂרָפָה, לְשִׂרְפָה ; וַתְּהִי לָהֶם הַלְבֵנָה, לְאַבֵּן, וְהַחֲמֶר, הָיָה לָהֶם לַחֲמֶר. **ד** וַיֹּאמְרוּ
הֲבֵה נִבְנֶה-לָנוּ עִיר, וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם, וְנַעֲשֶׂה-לָנוּ, שֵׁם : פֶּן-נִפּוּץ, עַל-פְּנֵי כָל-
הָאָרֶץ. **ה** וַיִּרְדַּ ה', לָרֹאֵת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמְּגִדָּל, אֲשֶׁר בָּנוּ, בְּנֵי הָאָדָם. **ו** וַיֹּאמֶר
ה', הֵן עִם אֶחָד וְשִׁפָּה אַחַת לְכֻלָּם, וְזֶה, הַחֲלָם לַעֲשׂוֹת ; וְעַתָּה לֹא-יִבְצֵר מֵהֶם, כָּל-
אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת. **ז** הֲבֵה, נִרְדָּה, וְנִבְלָה שָׁם, שְׁפָתֵם--אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ, אִישׁ שְׁפַת
רֵעֵהוּ. **ח** וַיִּפֹּץ ה' אֶתֶם מִשָּׁם, עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ ; וַיַּחֲדְלוּ, לְבַנֵּת הָעִיר. **ט** עַל-כֵּן
קָרָא שְׁמָהּ, בָּבֶל, כִּי-שָׁם בָּלַל ה', שְׁפַת כָּל-הָאָרֶץ ; וּמִשָּׁם הִפְיָצָם ה', עַל-פְּנֵי כָל-
הָאָרֶץ. {פ}

רות

רות פרק א

א ויהי, בימי שפט השפטים, ויהי רעב, בארץ; וילך איש מבית לחם יהודה, לגור בשדי מואב--הוא ואשתו, ושני בניו. **ב** ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם שני-בניו מחלון וכליון, אפרתים--מבית לחם, יהודה; ויבאו שדי-מואב, ויהיו-שם. **ג** וימת אלימלך, איש נעמי; ותשארה היא, ושני בניה. **ד** וישאו להם, נשים מאביות--שם האחת ערפה, ושם השנית רות; וישבו שם, כעשר שנים. **ה** וימתו גם-שניהם, מחלון וכליון; ותשארה, האשה, משני ילדיה, ומאשה. **ו** ותקם היא וכלתיה, ותשב משדי מואב: כי שמעה, בשדה מואב--כי-פקד ה' את-עמו, לתת להם לחם. **ז** ותצא, מן-המקום אשר היתה-שמה, ושתי כלותיה, עמה; ותלכנה בדרך, לשוב אל-ארץ יהודה. **ח** ותאמר נעמי, לשתי כלתיה, לכנה שבנה, אשה לבית אמה; יעשה (יעש) ה' עמכם חסד, באשר עשיתם עם-המתים ועמדי. **ט** ותן ה', לכם, ומצאן מנוחה, אשה בית אישה; ותשק להן, ותשאנה קולן ותבכינה. **י** ותאמרנה-לה: כי-אתך נשוב, לעמד. **יא** ותאמר נעמי שבנה בנתי, למה תלכנה עמי: העוד-לי בנים במעי, והיו לכם לאנשים. **יב** שבנה בנתי לכן, כי זקנתי מהיות לאיש: כי אמרתי, יש-לי תקנה--גם הייתי הלילה לאיש, וגם ילדתי בנים. **יג** הלהן תשבנה, עד אשר יגדלו, הלהן תענגנה, לבלתי היות לאיש; אל בנתי, כי-מר-לי מאד מכם--כי-יצאה בי, זד-ה'. **יד** ותשנה קולן, ותבכינה עוד; ותשק ערפה לחמותה, ורות דבקה בה. **טו** ותאמר, הנה שבה במתד, אל-עמה, ואל-אלהיה; שובי, אחרי יבמתד. **טז** ותאמר רות אל-תפגעי-בי, לעזבך לשוב מאחריך: כי אל-אשר תלכי אלך, ובאשר תליני אליו--עמד עמי, ואלהיך אלהי. **יז** באשר תמותי אמות, ושם אקבר; כה יעשה ה' לי, וכה יוסיף--כי המות, נפריד ביני ובינך. **יח** ותרא, כי-מתאמצת היא ללכת אתה; ותחודל, לדבר

אליה. יט ותלכנה שתייהם, עד-בואנה בית לחם; ויהי, כבואנה בית לחם, ותהם
כל-העיר עליהן, ותאמרנה הזאת נעמי. כ ותאמר אליהן, אל-תקראנה לי
נעמי: קראנ לי מרא, כי-המר שדי לי מאד. כא אני מלאה הלכתי, וריקם
השיבני ה'; למה תקראנה לי, נעמי, והי ענה בי, ושדי הרע לי. כב ותשב נעמי,
ורות המואבנה כלתה עמה, השבה, משדי מואב; והמה, באו בית לחם, בתחלת,
קציר שערים.

רות פרק ב

א ולנעמי מידע (מודע) לאישה, איש גבור חיל--ממשפחת, אלימלך: ושמו,
בעז. ב ותאמר רות המואבנה אל-נעמי, אלה-נא השדה ואלקטה בשבלים--
אחר, אשר אמצא-חו בעיניו; ותאמר לה, לכי בתי. ג ותלך ותבוא ותלקט בשדה,
אחרי הקוצרים; ויקר מקרה--חלקת השדה לבעז, אשר ממשפחת
אלימלך. ד והנה-בעז, בא מבית לחם, ויאמר לקוצרים, הי עמכם; ויאמרו לו,
יברךך ה'. ה ויאמר בעז לנערו, הנצב על-הקוצרים: למי, הנערה הזאת. ו ויען,
הנער הנצב על-הקוצרים--ויאמר: נערה מואבנה היא, השבה עם-נעמי משדי
מואב. ז ותאמר, אלקטה-נא ואספתי בעמרים, אחרי, הקוצרים; ותבוא
ותעמוד, מאז הבקר ועד-עתה--זה שבתה הבית, מעט. ח ויאמר בעז אל-רות
הלוא שמעת בתי, אל-תלכי ללקט בשדה אחר, וגם לא תעבורי, מזה; וכה
תדבקין, עם-נערתך. ט עיניך בשדה אשר-יקצרון, והלכת אחריהן--הלוא צויתי
את-הנערים, לבלתי נגעך; וצמת, והלכת אל-הפלים, ושתי, מאשר ישאבון
הנערים. י ותפל, על-פניה, ותשתחו, ארצה; ותאמר אליו, מדיע מצאתי חן
בעיניך להכירני--ואנכי, נכריה. יא ויען בעז, ויאמר לה--הגד הגד לי כל אשר-

עשית את-חמותך, אחרי מות אישך; ותעזבי אביך ואמך, וארץ מולדתך, ותלכי,
 אל-עם אשר לא-נדעת תמול שלשום. **יב** ישלם ה', פעלך; ותהי משפחתך שלמה,
 מעם ה' אלהי ישראל, אשר-באת, לחסות תחת-כנפיו. **יג** ותאמר אמצא-חן
 בעיניך אדני, כי נחמתני, וכי דברתי, על-לב שפחתך; ואנכי לא אהיה, כאחת
 שפחתך. **יד** ויאמר לה בעז לעת האכל, גשי הלם ואכלת מן-הלחם, וטבלת פתך,
 בחמץ; ותשב, מצד הקצרים, ויצבט-לה קלי, ותאכל ותשבע ותתר. **טו** ותקם,
 ללקט; ויצו בעז את-נעריו לאמר, גם בין העמרים תלקט--ולא תכלימוה. **טז** וגם
 של-תשלו לה, מן-הצבתים; ועזבתם ולקטה, ולא תגערו-בה. **יז** ותלקט בשדה,
 עד-הערב; ותחבט את אשר-לקטה, ויהי כאיפה שערים. **יח** ותשא ותבוא העיר,
 ותרא חמותה את אשר-לקטה; ותתן-לה, את אשר-הותרה,
 משבעה. **יט** ותאמר לה חמותה איפה לקטת היום, ואנה עשית--יהי מכירך,
 ברוך; ותגד לחמותה, את אשר-עשתה עמו, ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו
 היום, בעז. **כ** ותאמר נעמי לכלתה, ברוך הוא לה, אשר לא-עזב חסדו, את-
 החיים ואת-המתים; ותאמר לה נעמי, קרוב לנו האיש--מגאלנו,
 הוא. **כא** ותאמר, רות המואביה: גם כי-אמר אלי, עם-הנערים אשר-לי תדבקין,
 עד אם-כלו, את כל-הקציר אשר-לי. **כב** ותאמר נעמי, אל-רות כלתה: טוב בתי,
 כי תצאי עם-נערותי, ולא יפגעו-בך, בשדה אחר. **כג** ותדבק בנערות בעז, ללקט-
 עד-כלות קציר-השערים, וקציר החטים; ותשב, את-חמותה.

רות פרק ג

א ותאמר לה, נעמי חמותה: בתי, הלא אבקש-לך מנוח אשר ייטב-לך. **ב** ועתה, הלא בעז מדעתנו, אשר היית, את-נערותי; הנה-הוא, זרה את-גרון השערים-- הלילה. **ג** ורחצת וסכת, ושמת שמלתך (שמלתך) עלך-- וירדתי (וירדת) הגרון; אל-תנדעי לאיש, עד פלתו לאכל ולשתות. **ד** ויהי בשקבו, ונדעת את-המקום אשר ישכב-שם, ובאת וגלית מרגלותיו, ושכבתי (ושכבת); והוא יגיד לך, את אשר תעשין. **ה** ותאמר, אליה: כל אשר-תאמרי (אלי), אעשה. **ו** ותרד, הגרון; ותעש, ככל אשר-צויתה חמותה. **ז** ויאכל בעז וישת, וייטב לבו, ויבא, לשכב בקצה הערמה; ותבא בלט, ותגל מרגלותיו ותשכב. **ח** ויהי בחצי הלילה, ויחרד האיש וילפת; והנה אשה, שכבת מרגלותיו. **ט** ויאמר, מי-את; ותאמר, אנכי רות אמתך, ופרשת כנףך על-אמתך, כי גאל אתה. **י** ויאמר, ברוכה את לה' בתי-- היטבת חסדך האחרון, מן-הראשון: לבלתי-לקת, אחרי הבחורים--אם-דל, ואם-עשיר. **יא** ועתה, בתי אל-תיראי, כל אשר-תאמרי, אעשה-לך: כי יודע כל-שער עמי, כי אשת חיל את. **יב** ועתה כי אמנם, כי אם ( ) גאל אנכי; וגם יש גאל, קרוב ממני. **יג** ליני הלילה, והיה בבקר אם-יגאלך טוב יגאל, ואם-לא יחפץ לגאלך ויגאלתיך אנכי, חי-ה'; שכבי, עד-הבקר. **יד** ותשכב מרגלותו, עד-הבקר, ותקם, בטרום (בטרם) יכיר איש את-רעהו; ויאמר, אל-ינדע, כי-באה האשה, הגרון. **טו** ויאמר, הבי המטפחת אשר-עליך ואחזי-בה-- ותאחז בה; וימד שש-שערים וישת עליה, ויבא העיר. **טז** ותבוא, אל-חמותה, ותאמר, מי-את בתי; ותגד-לה--את כל-אשר עשה-לה, האיש. **יז** ותאמר, שש-השערים האלה נתן לי: כי אמר (אלי), אל-תבואי ריקם אל-חמותך. **יח** ותאמר, שבי בתי, עד אשר תדעיו, איך יפל דבר: כי לא ישקט האיש, כי-אם-כלה הדבר היום.

רות פרק ד

א ובעז עֲלָה הַשָּׁעַר, וַיֵּשֶׁב שָׁם, וְהִנֵּה הַגָּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר דָּבַר-בְּעֵז, וַיֹּאמֶר סוּרָה שָׁבָה-
פַּה פְּלִנִי אֶלְמָנִי; וַיֵּסֶר, וַיֵּשֶׁב. ב וַיִּקַּח עֲשָׂרָה אַנְשִׁים, מִזִּקְנֵי הָעִיר--וַיֹּאמֶר שָׁבוּ-
פַּה; וַיֵּשְׁבוּ. ג וַיֹּאמֶר, לַגָּאֵל, חֲלֻקֶת הַשָּׂדֶה, אֲשֶׁר לְאַחִינוּ לְאֵלִימֶלֶךְ: מְכַרָּה נַעֲמִי,
הַשָּׁבָה מִשָּׂדֶה מוֹאָב. ד וַאֲנִי אֶמְרָתִי אֶגְלָה אֲזַנְךָ לְאִמֶּר, קִנְיָה נָגַד הַיִּשְׁבִּים וְנָגַד
זִקְנֵי עַמִּי--אִם-תִּגָּאֵל גָּאֵל, וְאִם-לֹא יִגָּאֵל הִגִּידָה לִּי וְאִדַּע (וְאִדַּעַה) כִּי אֵין זֹלַתְךָ
לְגֹאֹל וְאֲנֹכִי אֶחְרִיד; וַיֹּאמֶר, אֲנֹכִי אֶגְאָל. ה וַיֹּאמֶר בְּעֵז, בְּיוֹם-קִנּוּתְךָ הַשָּׂדֶה מִיַּד
נַעֲמִי; וּמֵאֵת רוּת הַמוֹאֲבִיָּה אִשְׁת-הַמֶּת, קִנִּיתִי (קִנִּיתָ)--לְהַקִּים שֵׁם-הַמֶּת, עַל-
נַחְלָתוֹ. ו וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל, לֹא אוּכַל לְגֹאֹל- (לְגָאֵל-) לִי--פֶן-אֶשְׁחִית, אֶת-נַחְלָתִי;
גָּאֵל-לְךָ אֶתְּהָ אֶת-גְּאֻלָּתִי, כִּי לֹא-אוּכַל לְגָאֵל. ז וְזֹאת לְפָנֶיךָ בְּיִשְׂרָאֵל עַל-הַגָּאֵלָה
וְעַל-הַתְּמוּרָה, לְקַיֵּם כָּל-דְּבָר, שֶׁלֹּף אִישׁ נַעֲלוֹ, וְנָתַן לְרַעְהוּ; וְזֹאת הַתְּעוּדָה,
בְּיִשְׂרָאֵל. ח וַיֹּאמֶר הַגָּאֵל לְבְעֵז, קִנְיָה-לְךָ; וַיִּשְׁלַף, נַעֲלוֹ. ט וַיֹּאמֶר בְּעֵז לְזִקְנֵים
וְכָל-הָעָם, עֲדִים אַתֶּם הַיּוֹם, כִּי קִנִּיתִי אֶת-כָּל-אֲשֶׁר לְאֵלִימֶלֶךְ, וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר
לְכַלְיוֹן וּמַחְלוֹן--מִיַּד, נַעֲמִי. י וְגַם אֶת-רוּת הַמוֹאֲבִיָּה אִשְׁת מַחְלוֹן קִנִּיתִי לִי לְאִשָּׁה,
לְהַקִּים שֵׁם-הַמֶּת עַל-נַחְלָתוֹ, וְלֹא-יִכָּרֵת שֵׁם-הַמֶּת מֵעַם אֲחִיו, וּמִשָּׁעַר
מִקוֹמוֹ: עֲדִים אַתֶּם, הַיּוֹם. יא וַיֹּאמְרוּ כָּל-הָעָם אֲשֶׁר-בַּשָּׁעַר, וְהַזִּקְנִים--עֲדִים;
יַתֵּן ה' אֶת-הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל-בֵּיתְךָ, כְּרַחֵל וּכְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׂתֵיָהֶם אֶת-בֵּית
יִשְׂרָאֵל, וַעֲשֵׂה-חֵיל בְּאַפְרָתָה, וּקְרָא-שֵׁם בְּבֵית לְחָם. יב וַיְהִי בַיּוֹם כִּבְּיַת פָּרָץ,
אֲשֶׁר-יָלְדָה תָּמָר לַיהוּדָה--מִן-הַזָּרַע, אֲשֶׁר יַתֵּן ה' לְךָ, מִן-הַנְּעֻרָה, הַזֹּאת. יג וַיִּקַּח
בְּעֵז אֶת-רוּת וַתְּהִי-לוֹ לְאִשָּׁה, וַיֵּבֵא אֵלֶיהָ; וַיַּתֵּן ה' לָהּ הַרְבִּיּוֹן, וַתֵּלֶד
בֶּן. יד וַתֹּאמְרָנָה הַנְּשִׁים, אֶל-נַעֲמִי, בְּרוּךְ ה', אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לְךָ גָּאֵל הַיּוֹם;
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ, בְּיִשְׂרָאֵל. טו וְהָיָה לְךָ לְמִשִּׁיב נֶפֶשׁ, וּלְכֹלְכֵל אֶת-שִׁיבְתְּךָ: כִּי כָלְתְּךָ

אָשֶׁר-אֶהְבֶּתְךָ, יִלְדֶתוּ, אָשֶׁר-הִיא טוֹבָה לְךָ, מִשְׁבַּעַה בְּנִים. טז וּתְקַח נַעֲמִי אֶת-
הַיָּלֵד וּתְשִׁתְּהוּ בְּחִיקָה, וּתְהִי-לוֹ לְאִמָּנָה. יז וּתְקַרְאֶנָּה לוֹ הַשְּׂכָנֹת שֵׁם לְאִמֶּר, יִלְד-
בֶּן לְנַעֲמִי; וּתְקַרְאֶנָּה שְׁמוֹ עֹבֵד, הוּא אָבִי-יְשִׁי אָבִי דָּוִד. {פ}

יח וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פְּרָצַי, פְּרָצַי הוֹלִיד אֶת-חֲצֹרֹן. יט וְחֲצֹרֹן הוֹלִיד אֶת-רָם, וְרָם
הוֹלִיד אֶת-עַמִּינָדָב. כ וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת-נַחֲשׁוֹן, וְנַחֲשׁוֹן הוֹלִיד אֶת-
שְׁלֹמֹה. כא וְשְׁלֹמֹן הוֹלִיד אֶת-בְּעֹז, וּבְעֹז הוֹלִיד אֶת-עֹבֵד. כב וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת-
יְשִׁי, וְיְשִׁי הוֹלִיד אֶת-דָּוִד. {ש}

שיר השירים ומשלי

שיר השירים פרק ג

א על-משֹׁכְבִי, בְּלִילוֹת, בְּקִשְׁתִּי, אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי; בְּקִשְׁתִּיו, וְלֹא
מְצֵאתִיו. ב אֶקוֹמָה נָא וְאֶסֹבְבָה בְּעִיר, בְּשֹׁנְקִים וּבְרַחֲבוֹת--אֲבַקֶּשֶׁהָ, אֶת שְׂאֵהָבָה
נִפְשִׁי; בְּקִשְׁתִּיו, וְלֹא מְצֵאתִיו. ג מְצֵאוּנִי, הַשְּׂמֵרִים, הַסַּבְבִּים, בְּעִיר: אֶת שְׂאֵהָבָה
נִפְשִׁי, רְאִיתֶם. ד כְּמַעַט, שְׁעַבְרָתִי מִהֶם, עַד שֶׁמְצֵאתִי, אֶת שְׂאֵהָבָה נִפְשִׁי; אַחֲזִיתִיו,
וְלֹא אֲרַפְּנוּ--עַד-שֶׁהִבִּיאֲתִיו אֶל-בֵּית אִמִּי, וְאֶל-חֵדֶר הוֹרָתִי. ה הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם
בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם, בְּצַבָּאוֹת, אוֹ, בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה: אִם-תְּעִירוּ וְאִם-תְּעוֹרְרוּ אֶת-
הָאֵהָבָה, עַד שֶׁתִּחַפְּצוּ. {ו} מִי זֹאת, עֵלָה מִן-הַמִּדְבָּר, כְּתִימְרוֹת, עֶשֶׂן: מְקַטְרֶת
מֵר וּלְבוֹנָה, מִכָּל אֲבָקֶת רוּכָל. ז הִנֵּה, מִסְתּוֹ שֶׁלְשֵׁלְמָה--שְׁשִׁים גְּבָרִים, סָבִיב
לָהּ: מִגְּבָרֵי יִשְׂרָאֵל. ח כָּלֵם אַחֲזִי חֶרֶב, מִלְמַדִּי מִלְחָמָה; אִישׁ חָרְבוֹ עַל-יָרְכוֹ,
מִפְּחַד בְּלִילוֹת. {ט} אֶפְרָיִם, עָשָׂה לוֹ הַמְלֶכֶת שְׁלֹמָה--מִעֲצֵי, הַלְבָנוֹן. י עֲמוּדָיו,
עָשָׂה כֶּסֶף, רְפִידָתוֹ זָהָב, מְרַכְּבוֹ אֲרָגָמֹן; תּוֹכוֹ רְצוּף אֵהָבָה, מִבְּנוֹת

ירוּשָׁלַם . יא צָאָנָה וּרְאִינָה בְנוֹת צִיּוֹן, בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה--בְּעֶטְרָה, שְׁעֶטְרָה-לוֹ אָמוֹ

בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ, וּבְיוֹם, שְׁמֵחַת לְבוֹ. } ס

משלי פרק ל"א (10-31)

י אֶשֶׁת-חַיִל, מִי יִמָּצֵא; וְרֹחַק מִפְּנִינִים מִכָּרָה.

יא בְּטוֹחַ בָּהּ, לֵב בַּעֲלָהּ; וְשָׁלָל, לֹא יִחָסֵר.

יב גְּמַלְתָּהּ טוֹב וְלֹא-רָע-- כֹּל, יְמֵי חַיֶּיהָ.

יג דְּרָשָׁה, צָמֵר וּפְשִׁתִּים; וַתַּעַשׂ, בְּחֶפֶץ כַּפֵּיהָ.

יד הִיָּתָה, כְּאֵנוֹת סוֹחֵר; מִמְּרֹחֵק, תִּבְיֵא לַחֲמָה.

טו וַתִּקֶּם, בַּעוֹד לַיְלָה--וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ; וְחֹק, לְנַעֲרֹתֶיהָ.

טז זָמְמָה שְׂדֵה, וַתִּקְחָהּ; מִפְּרֵי כַפֵּיהָ, נִטַע (נְטֻעָה) כָּרֶם.

יז חָגְרָה בַּעוֹז מְתַנֶּיהָ; וַתֵּאֱמַר, זְרוּעֹתֶיהָ.

יח טָעַמָה, כִּי-טוֹב סַחְרָה; לֹא-יִכָּבֵה בַלִּיל (בַּלְיָלָה) גֶּרֶה.

יט וַיְדִיהָ, שְׁלָחָה בְּפִישׁוֹר; וְכַפֵּיהָ, תִמְכּוּ כְּלֵד.

כ כַּפָּה, פָּרְשָׁה לְעֵנִי; וַיְדִיהָ, שְׁלָחָה לְאֶבְיוֹן.

כא לֹא-תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג: כִּי כָל-בֵּיתָהּ, לְבֶשׂ שָׁנִים.

כב מִרְבֵּדִים עָשְׂתָה-לָּהּ; שֵׁשׁ וְאַרְגָּמֹן לְבוּשָׁהּ.

כג נוֹדַע בְּשֹׁעָרִים בַּעֲלָהּ; בְּשִׁבְתּוֹ, עִם-זִקְנֵי-אֶרֶץ.

כד סָדִין עָשְׂתָה, וַתִּמְכַר; וְחֹגוֹר, נָתַנָּה לְכַנְעֲנִי.

כה עֹז-וְהִדָּר לְבוּשָׁהּ; וַתִּשְׁחַק, לְיוֹם אַחֲרוֹן.

כו פִּיהָ, פָּתְחָה בְּחִכְמָה; וַתּוֹרַת חֵסֵד, עַל-לְשׁוֹנָהּ.

כז צופִּיָה, הילכות (הליכות) בִּיתָה; וְלָחֵם עֲצָלוֹת, לא תאכֹּל.

כח קָמוּ בְּנֵיהָ, וַיֵּאשְׁרוּהָ; בַּעֲלָהּ, וַיְהַלְלָהּ.

כט רבֹּת בְּנוֹת, עָשׂוּ חֵיל; וְאֵת, עֲלִית עַל-כְּלָנָה.

ל שֶׁקָּר הַחֹן, וְהָבֵל הַיָּפִי: אִשָּׁה יִרְאֵת-ה', הִיא תִתְהַלֵּל.

לא תִּגְנוּ-לָהּ, מִפְּרֵי יָדֶיהָ; וַיְהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים מִעֲשִׂיהָ. {ש}

שמואל א'

שמואל א פרק יא

א וַיַּעַל, נָחֹשׁ הָעֲמוֹנִי, וַיַּחֲו, עַל-יָבִישׁ גִּלְעָד; וַיֹּאמְרוּ כָל-אֲנָשֵׁי יָבִישׁ, אֶל-נָחֹשׁ, כָּרַת-לָנוּ בְרִית, וְנַעֲבֹדָךְ. ב וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם, נָחֹשׁ הָעֲמוֹנִי, בְּזֹאת אֶכְרַת לָכֶם, בְּנִקּוֹר לָכֶם כָּל-עֵין יָמִין; וְשִׁמְתִּיהָ חֲרָפָה, עַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. ג וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו זְקִנֵי יָבִישׁ, הֲרַף לָנוּ שְׁבַעַת יָמִים, וְנִשְׁלַחַה מִלְּאָכִים, בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל; וְאִם-אֵין מוֹשִׁיעַ אֶתְנוּ, וְיִצְאָנוּ אֵלֶיךָ. ד וַיָּבֹאוּ הַמִּלְּאָכִים גְּבַעַת שָׂאוּל, וַיְדַבְּרוּ הַדְּבָרִים בְּאִזְנֵי הָעָם; וַיִּשְׂאוּ כָל-הָעָם אֶת-קוֹלָם, וַיִּבְכּוּ. ה וְהִנֵּה שָׂאוּל, בָּא אַחֲרֵי הַבָּקָר מִן-הַשָּׂדֶה, וַיֹּאמֶר שָׂאוּל, מַה-לָּעָם כִּי יִבְכּוּ; וַיִּסְפְּרוּ-לוֹ--אֶת-דְּבָרֵי, אֲנָשֵׁי יָבִישׁ. ו וַתִּצְלַח רוּחַ-אֱלֹהִים עַל-שָׂאוּל, בִּשְׁמֵעוֹ (כְּשִׁמְעוֹ) אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה; וַיַּחֲר אָפוֹ, מְאֹד. ז וַיִּקַּח צֶמֶד בָּקָר וַיִּנְתַּחֲהוּ, וַיִּשְׁלַח בְּכָל-גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמִּלְּאָכִים לֵאמֹר, אֲשֶׁר אֵינְנוּ יֹצֵא אַחֲרֵי שָׂאוּל וְאַחַר שְׁמוּאֵל, כֹּה יַעֲשֶׂה לְבָקְרוֹ; וַיִּפֹּל פָּחַד-ה' עַל-הָעָם, וַיִּצְאוּ כָּאִישׁ אֶחָד. ח וַיִּפְקְדוּם, בְּבִזְק; וַיְהִיוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אָלֶף, וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים אָלֶף. ט וַיֹּאמְרוּ לְמִלְּאָכִים הַבָּאִים, כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יָבִישׁ גִּלְעָד, מִחַר תִּהְיֶה-לָכֶם תְּשׁוּעָה, בַּחֶם (כָּחֶם) הַשָּׁמֶשׁ; וַיָּבֹאוּ הַמִּלְּאָכִים, וַיִּגִּידוּ לְאֲנָשֵׁי יָבִישׁ--

וַיִּשְׁמְחוּ. י וַיֹּאמְרוּ אֲנָשִׁי בְּיֵשׁ, מִחֵר נִצָּא אֲלֵיכֶם; וַעֲשִׂיתֶם לָנוּ, כְּכֹל-הַטּוֹב
 בְּעֵינֵיכֶם. } ס { יֵא וַיְהִי מִמִּתְחַרְת, וַיִּשְׂם שְׂאוֹל אֶת-הָעַם שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים, וַיָּבֵאוּ
 בְּתוֹךְ-הַמִּחְנָה בְּאִשְׁמֶרֶת הַבִּקֹּר, וַיִּכּוּ אֶת-עַמּוֹן עַד-חֹם הַיּוֹם; וַיְהִי הַנְּשָׂאָרִים
 וַיִּפְצוּ, וְלֹא נִשְׁאַרוּ-בָּם שְׁנַיִם יָחַד. יב וַיֹּאמֶר הָעַם, אֶל-שְׂמוּאֵל, מִי הָאִמֶּר, שְׂאוֹל
 יִמְלֹךְ עָלֵינוּ: תַּנּוּ הָאֲנָשִׁים, וּנְמִיתֶם. יג וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל, לֹא-יוֹמֶת אִישׁ בַּיּוֹם
 הַזֶּה: כִּי הַיּוֹם עָשָׂה-ה' תְּשׁוּעָה, בְּיִשְׂרָאֵל. יד וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֶל-הָעַם, לָכוּ וְנִלְכְּהוּ
 הַגִּלְגָּל; וּנְחַדֵּשׁ שָׁם, הַמְּלוּכָה. טו וַיֵּלְכוּ כָל-הָעַם הַגִּלְגָּל, וַיִּמְלְכוּ שָׁם אֶת-שְׂאוֹל
 לְפָנָיו ה' בַּגִּלְגָּל, וַיִּזְבְּחוּ-שָׁם זִבְחִים שְׁלָמִים, לְפָנָיו ה'; וַיִּשְׂמַח שָׁם שְׂאוֹל וְכָל-אֲנָשֵׁי
 יִשְׂרָאֵל, עַד-מָאֹד. } פ {

שמואל א פרק טו

א וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל, אֶל-שְׂאוֹל, אֲתִי שָׁלַח ה' לְמַשְׁחָךְ לְמֹלֶךְ, עַל-עַמּוֹ עַל-יִשְׂרָאֵל;
 וְעַתָּה שְׁמַע, לְקוֹל דְּבָרֵי ה'. } ס { ב כֹּה אָמַר, ה' צָבָאוֹת, פְּקֻדְתִּי, אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה
 עִמָּלְךָ לְיִשְׂרָאֵל--אֲשֶׁר-שָׁם לוֹ בְּדָרֶךְ, בְּעַלְתוֹ מִמִּצְרָיִם. ג עַתָּה לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת-
 עִמָּלְךָ, וְהַחַרְמֶתָם אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ, וְלֹא תַחֲמַל, עָלָיו; וְהִמַּתָּה מֵאִישׁ עַד-אִשָּׁה,
 מֵעַלְלָ וְעַד-יוֹנֵק, מִשׁוֹר וְעַד-שֶׂה, מִגֹּמֶל וְעַד-חֲמוֹר. } ס { ד וַיִּשְׁמַע שְׂאוֹל, אֶת-הָעַם,
 וַיִּפְקְדֵם בְּטַלְאִים, מֵאֲתָיִם אֶלְף רִגְלִי; וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים, אֶת-אִישׁ יְהוּדָה. ה וַיָּבֵא
 שְׂאוֹל, עַד-עִיר עִמָּלְךָ; וַיָּרַב, בְּנַחַל. ו וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל אֶל-הַקִּינִי לָכוּ סֵרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ
 עִמָּלְךָ, פֶּן-אִסְפְּדָ עַמּוֹ, וְאַתָּה עֲשִׂיתָה חֶסֶד עִם-כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּעַלְוֹתֶם מִמִּצְרָיִם;
 וַיִּסֵּר קִינִי, מִתּוֹךְ עִמָּלְךָ. ז וַיֵּד שְׂאוֹל, אֶת-עִמָּלְךָ, מִחוּילָהּ בּוֹאֵד שׁוֹר, אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי
 מִצְרָיִם. ח וַיִּתְּפֵשׂ אֶת-אַגַּג מֹלֶךְ-עִמָּלְךָ, חִי; וְאֶת-כָּל-הָעַם, הִחָרִים לְפָנָיו-
 חָרַב. ט וַיַּחֲמַל שְׂאוֹל וְהָעַם עַל-אַגַּג, וְעַל-מֵיטֵב הַצֹּאן וְהַבִּקֹּר וְהַמִּשְׁנִים וְעַל-

הַפְּרִים וְעַל-כָּל-הַטּוֹב, וְלֹא אָבוּ, הַחֲרִימָם; וְכָל-הַמְּלָאכָה נִמְבְּזָה וְנִמְסָה, אֶתְּהָ

הַחֲרִימוּ. } פ}

י וַיְהִי, דְבַר-ה', אֶל-שְׁמוּאֵל, לֵאמֹר. יֵאָמְרָה, כִּי-הִמְלַכְתִּי אֶת-שְׁאוּל לְמֶלֶךְ--כִּי-

שָׁב מֵאַחֲרַי, וְאֶת-דְּבָרֵי לֹא הָקִים; וַיַּחַר, לְשְׁמוּאֵל, וַיִּזְעַק אֶל-ה', כָּל-

הַלַּיְלָה. יב וַיִּשְׁכַּם שְׁמוּאֵל לְקִרְאת שְׁאוּל, בַּבֹּקֶר; וַיִּגַּד לְשְׁמוּאֵל לֵאמֹר, בָּא-שְׁאוּל

הַכֶּרְמֶלֶה וְהִנֵּה מְצִיב לוֹ יָד, וַיִּסֹּב וַיַּעֲבֹר, וַיֵּרֶד הַגִּלְגָּל. יג וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל, אֶל-שְׁאוּל;

וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁאוּל, בְּרוּךְ אַתָּה לַיהוָה--הַקִּימְתִּי, אֶת-דְּבַר ה'. יד וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל, וּמָה

קוֹל-הַצֹּאן הַזֶּה בְּאֲזְנֵי, וְקוֹל הַבֶּקֶר, אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ. טו וַיֹּאמֶר שְׁאוּל מֵעַמְלָקִי

הַבְּיָאוֹם, אֲשֶׁר חָמַל הָעָם עַל-מֵיטֵב הַצֹּאן וְהַבֶּקֶר, לְמַעַן זָבַח, לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ; וְאֶת-

הַיּוֹתֵר, הֶחְרַמְנוּ. } פ}

טז וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל, אֶל-שְׁאוּל, הֲרָף וְאִגִּידָה לְךָ, אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֵלַי הַלַּיְלָה;

וַיֹּאמְרוּ (וַיֹּאמֶר) לוֹ, דְבַר. } ס } יז וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל--הֲלוֹא אִם-קָטַן אַתָּה בְּעֵינַיִךְ,

רֹאשׁ שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה; וַיִּמְשַׁחֶךָ ה' לְמֶלֶךְ, עַל-יִשְׂרָאֵל. יח וַיִּשְׁלַחֶךָ ה', בְּדָרְךָ;

וַיֹּאמֶר, לְךָ וְהִחַרְמְתָה אֶת-הַחֲטָאִים אֶת-עַמְלָק, וְנִלְחַמְתָּ בּוֹ, עַד כְּלוֹתָם

אֹתָם. יט וְלָמָּה לֹא-שָׁמַעְתָּ, בְּקוֹל ה'; וַתַּעַט, אֶל-הַשָּׁלָל, וַתַּעַשׂ הָרַע, בְּעֵינַי

ה'. } ס } כ וַיֹּאמֶר שְׁאוּל אֶל-שְׁמוּאֵל, אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל ה', וְאַלְךָ, בְּדָרְךָ אֲשֶׁר-

שָׁלַחְנִי ה'; וְאַבִּיָא, אֶת-אַגַּג מֶלֶךְ עַמְלָק, וְאֶת-עַמְלָק, הֶחְרַמְתִּי. כא וַיִּקַּח הָעָם

מִהַשָּׁלָל צֹאן וּבָקָר, רֹאשֵׁית הַחֲרָם, לְזָבַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ, בַּגִּלְגָּל. } ס } כב וַיֹּאמֶר

שְׁמוּאֵל, הַחֲפֹץ לַיהוָה בְּעֵלוֹת וּזְבָחִים, כְּשֹׁמֵעַ, בְּקוֹל ה': הִנֵּה שָׁמַע מְזַבַּח טוֹב,

לְהַקְשִׁיב מִחֶלֶב אֵילִים. כג כִּי חֲטָאת-קָסָם מְרִי, וְאַנּוֹן וַיִּתְרַפֵּים הַפָּצָר: יַעַן, מֵאֲסַתְּ

אֶת-דְּבַר ה', וַיִּמְאַסְךָ, מִמֶּלֶךְךָ. } ס } כד וַיֹּאמֶר שְׁאוּל אֶל-שְׁמוּאֵל חֲטָאתִי, כִּי-

עברתי את-פי-ה' ואת-דבריך: כי גראתי את-העם, ואשמע בקולם. כה ועתה, שא נא את-חטאתי; ושוב עמי, ואשתחוה לה'. כו ויאמר שמואל אל-שאול, לא אשוב עמך: כי מאסתה, את-דבר ה', וימאסך ה', מהיות מלך על-ישראל. } ס { כז ויסב שמואל, ללכת; ויחזק בכנף-מעילו, ויקרע. } ס { כח ויאמר אליו, שמואל, קרע ה' את-ממלכות ישראל מעליך, היום; ונתנה, לרעה הטוב ממך. } ס { כט וגם נצח ישראל, לא ישקר ולא ינחם: כי לא אדם הוא, להנחם. ל ויאמר חטאתי--עתה כפדני נא נגד זקני-עמי, ונגד ישראל; ושוב עמי, והשתחוייתי לה' אלהיך. לא וישב שמואל, אחרי שאול; וישתחו שאול, לה'. } ס { לב ויאמר שמואל, הגישו אלי את-אגג מלך עמלק, וילך אליו, אגג מעדנת; ויאמר אגג, אכן סר מר-המנות. } ס { לג ויאמר שמואל--כאשר שפלה נשים חרבה, כן-תשפיל מנשים אמך; וישסף שמואל את-אגג לפני ה', בגלגל. } ס { לד וילך שמואל, הרמתה; ושאול עלה אל-ביתו, גבעת שאול. לה ולא-יסף שמואל לראות את-שאול, עד-יום מותו, כי-התאבל שמואל, אל-שאול; וה' נחם, כי-המליך את-שאול על-ישראל. } פ {

שמואל א פרק טז

א ויאמר ה' אל-שמואל, עד-מתי אתה מתאבל אל-שאול, ואני מאסתיו, ממלךך על-ישראל; מלא קרנדך שמו, ולך אשלחך אל-ישי בית-הלחמי--כי-ראיתי בבניו לי, מלך. ב ויאמר שמואל איך אלך, ושמע שאול והרגני; ויאמר ה', עגלת בקר תקח בינך, ואמרת, לזבח לה' באתי. ג וקראת לישי, בזבח; ואנכי, אודיעך את אשר-תעשה, ומשחת לי, את אשר-אמר אליך. ד ויעש שמואל, את אשר דבר ה', ויבא, בית לחם; ויחרדו זקני העיר, לקראתו, ויאמר, שלם בואך. ה ויאמר

שְׁלוֹם, לְזַבַּח לַה' בְּאֵתִי, הִתְקַדְּשׁוּ, וּבִאֲתָם אֶתִּי בְזָבַח; וַיִּקְדַּשׁ אֶת-יְשִׁי וְאֶת-בְּנָיו,
וַיִּקְרָא לָהֶם לְזָבַח. ו. וַיְהִי בְּבוֹאָם, וַיִּרְא אֶת-אֱלֹהֵי אָב; וַיֹּאמֶר, אֵךְ נִגַּד ה' מְשִׁיחוֹ. } ס { וַיֹּאמֶר ה' אֶל-שְׁמוּאֵל, אֶל-תַּבַּט אֶל-מְרֹאֵהוּ וְאֶל-גְּבֹהַ קוֹמְתוֹ--כִּי מֵאֲסֻתֵיהוּ: כִּי לֹא, אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם--כִּי הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינָיִם, וְה' יִרְאֶה לְלֵבָב. ח. וַיִּקְרָא יְשִׁי אֶל-אַבְיָנָדָב, וַיַּעֲבְרֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל; וַיֹּאמֶר, גַּם-בְּזָה לֹא-בָחַר ה' . ט. וַיַּעֲבֹר יְשִׁי, שָׁמָּה; וַיֹּאמֶר, גַּם-בְּזָה לֹא-בָחַר ה' . י. וַיַּעֲבֹר יְשִׁי שְׁבַעַת בְּנָיו, לִפְנֵי שְׁמוּאֵל; וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-יְשִׁי, לֹא-בָחַר ה' בְּאַלְהָהּ. יא. וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-יְשִׁי, הֲתַמּוּ הַנְּעָרִים, וַיֹּאמֶר עוֹד שָׂאֵר הַקְּטָן, וְהִנֵּה רָעָה בְּצֹאן; וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-יְשִׁי שְׁלַחָה וְקַחְנוּ, כִּי לֹא-נִסָּב עַד-בָּאוּ פֹה. יב. וַיִּשְׁלַח וַיְבִיֵאֵהוּ וְהוּא אֲדָמוּנִי, עִם-יָפֵה עֵינָיִם וְטוֹב רֵאִי; } פ { וַיֹּאמֶר ה' קוֹם מְשַׁחְהוּ, כִּי-זֶה הוּא. יג. וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת-קָרְן הַשֶּׁמֶן, וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ בְּקָרֵב אָחִיו, וַתִּצְלַח רוּחַ-ה' אֶל-דָּוִד, מֵהַיּוֹם הַהוּא וּמְעַלָּה; וַיִּקַּם שְׁמוּאֵל, וַיֵּלֶךְ הַרְמָתָה. יד. וְרוּחַ ה' סָרָה, מֵעַם שָׂאוֹל; וַיַּעֲתִתוּ רוּחַ-רָעָה, מֵאֵת ה'. טו. וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי-שָׂאוֹל, אֵלָיו: הִנֵּה-נָא רוּחַ-אֱלֹהִים רָעָה, מִבְּעַתָּה. טז. יֹאמֶר-נָא אֲדֹנָי, עַבְדֶיךָ לִפְנֶיךָ--יִבְקָשׁוּ, אִישׁ יָדַע מִנֶּגֶן בַּכֶּנֶר; וְהָיָה, בַּהֲיֹת עֲלֶיךָ רוּחַ-אֱלֹהִים רָעָה--וְנִגַּן בְּיָדוֹ, וְטוֹב לָךְ. } פ { יז. וַיֹּאמֶר שָׂאוֹל, אֶל-עַבְדָּיו: רְאוּ-נָא לִי, אִישׁ מִיֵּטִיב לְנַגֵּן, וְהִבִּיאֹתֶם, אֵלָי. יח. וַיַּעַן אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר, הִנֵּה רָאִיתִי בֵּן לְיְשִׁי בֵּית הַלְחָמִי, יָדַע נִגֵּן וַיְבֹרַח חֵיל וְאִישׁ מְלַחְמָה וַיָּבֹן דָּבָר, וְאִישׁ יֹאֵר; וְה', עִמּוֹ. יט. וַיִּשְׁלַח שָׂאוֹל מְלָאכִים, אֶל-יְשִׁי; וַיֹּאמֶר, שְׁלַחָה אֵלָי אֶת-דָּוִד בְּנֶךְ אֲשֶׁר בְּצֹאן. כ. וַיִּקַּח יְשִׁי חֲמֹר לְחֵם, וְנָאֵד יַיִן, וְגִדֵי עֲזִים, אֶחָד; וַיִּשְׁלַח בְּיַד-דָּוִד בְּנוֹ, אֶל-שָׂאוֹל. כא. וַיָּבֵא דָוִד אֶל-

שְׂאוּל, וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו; וַיִּאָּהֲבֵהוּ מְאֹד, וַיְהִי-לוֹ נָשִׂא כָּלִים. **כב** וַיִּשְׁלַח שְׂאוּל, אֶל-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: יַעֲמֹד-נָא דָוִד לְפָנַי, כִּי-מָצָא חַן בְּעֵינַי. **כג** וְהָיָה, בְּהֵיוֹת רוּחַ-אֱלֹהִים אֶל-שְׂאוּל, וְלָקַח דָּוִד אֶת-הַכֶּנֶּזֶר, וַיִּגָּן בְּיָדוֹ; וַרוּחַ לְשָׂאוּל וְטוֹב לוֹ, וְסָרָה מֵעָלָיו רוּחַ הַרְעָה. {פ}

שמואל א פרק יז

א וַיֵּאֱסָפוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת-מַחְנֵיהֶם, לְמַלְחָמָה, וַיֵּאֱסָפוּ, שָׂכָה אֲשֶׁר לִיהוּדָה; וַיַּחֲנוּ בֵּין-שׁוֹכֵה וּבֵין-עֲזֹקָה, בְּאַפְסֵי דָמִים. **ב** וְשָׂאוּל וְאִישׁ-יִשְׂרָאֵל נֶאֱסָפוּ, וַיַּחֲנוּ בְּעַמְקֵי הָאֲלָה; וַיַּעֲרְכוּ מַלְחָמָה, לְקִרְאֵת פְּלִשְׁתִּים. **ג** וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל-הַהָר, מְזָה, וַיִּשְׂרָאֵל עֹמְדִים אֶל-הַהָר, מְזָה; וְהַגִּיא, בֵּינֵיהֶם. **ד** וַיֵּצֵא אִישׁ-הַבְּנִים מִמַּחֲנוֹת פְּלִשְׁתִּים, גִּלְיָת שְׂמוֹ מִגֵּת: גִּבְהוֹ, שֵׁשׁ אַמּוֹת וְזָרַת. **ה** וְכוּבַע נְחֹשֶׁת עַל-רֹאשׁוֹ, וְשָׂרִיזוֹן קֶשֶׁקֶשִׁים הוּא לְבוּשׁ; וּמִשְׁקַל, הַשָּׂרִיזוֹן--חֲמִשָּׁת-אֲלָפִים שֶׁקֶלִים, נְחֹשֶׁת. **ו** וּמִצַּחַת נְחֹשֶׁת, עַל-רִגְלָיו; וְכִידוֹן נְחֹשֶׁת, בֵּין כַּתְּפָיו. **ז** וַחַץ (וְעֵצ) חֲנִיתוֹ, כַּמְנֹרֶת אַרְגָּיִם, וְלַהֲבַת חֲנִיתוֹ, שֵׁשׁ-מֵאוֹת שֶׁקֶלִים בְּרִזָּל; וְנָשָׂא הַצָּנָה, הַלֶּחֶם לְפָנָיו. **ח** וַיַּעֲמֹד, וַיִּקְרָא אֶל-מַעֲרַכַת יִשְׂרָאֵל, וַיֹּאמֶר לָהֶם, לָמָּה תִצְאוּ לַעֲרֹךְ מַלְחָמָה: הֲלוֹא אֲנֹכִי הַפְּלִשְׁתִּי, וְאַתֶּם עֹבְדִים לְשָׂאוּל--בָּרוּ-לָכֶם אִישׁ, וַיֵּרַד אֵלַי. **ט** אִם-יֹוכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי, וְהַכְּנִי--וְהֵינִי לָכֶם, לַעֲבָדִים; וְאִם-אֲנִי אוֹכֵל-לוֹ, וְהַכִּיתִיו--וְהֵייתֶם לָנוּ לַעֲבָדִים, וְעֹבְדֵתֶם אֲתָנוּ. **י** וַיֹּאמֶר, הַפְּלִשְׁתִּי, אֲנִי חֲרַפְתִּי אֶת-מַעֲרַכֹת יִשְׂרָאֵל, הַיּוֹם הַזֶּה; תָּנוּ-לִי אִישׁ, וְנִלְחַמָּה יַחַד. **יא** וַיִּשְׁמַע שְׂאוּל וְכָל-יִשְׂרָאֵל, אֶת-דְּבָרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה; וַיַּחֲתוּ וַיִּרְאוּ, מְאֹד. {פ}

יב וַדּוּד בֶּן-אִישׁ אֶפְרַתִּי הָזֶה, מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה, וַשְּׂמוֹ יִשְׂרָאֵל, וְלוֹ שְׂמֹנֶה בָּנִים; וְהָאִישׁ בִּימֵי שְׂאוּל, זָקֵן בָּא בְּאֲנָשִׁים. **יג** וַיִּלְכְּוּ שְׁלֹשֶׁת בָּנֵי-יִשְׂרָאֵל, הַגְּדֹלִים--הֵלְכוּ

אחרי-שׂאול, למלחמה; ושם שלשת בניו, אשר הלכו במלחמה--אליאב הבכור ומשנהו אבינדב, והשלשי שמה. **יד** וְדוּד, הוא הקטן; ושלשה, הגדלים, הלכו, אחרי שאול. } **טו** וְדוּד הַלֵּךְ וְשָׁב, מעל שאול, לרעות את-צאן אביו, בית-לחם. **טז** וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי, השכם והערב; ויתיצב, ארבעים יום. } **פ** } **יז** וַיֹּאמֶר יְשִׁי לְדוּד בְּנוֹ, קח-נא לאחיד איפת הקליא הזו, ועשרה לחם, הזו; והרץ הממנה, לאחיד. **יח** וְאֵת עֶשְׂרֵת חֲרָצֵי הַחֶלֶב, האלה, תביא, לשר-האלף; ואת-אחיד תפקד לשלום, ואת-ערבבתם תקח. **יט** וְשָׂאוּל וְהָמָה וְכָל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל, בעמק האלה; נלחמים, עם-פלשתים. } **ס** } **כ** וַיִּשְׂכַּם דָּוִד בַּבֹּקֶר, ויטש את-הצאן על-שׂמר, וישא וילך, כאשר צוהו ישי; ויבא, המעגלה, והחיל היצא אל-המערכה, והרעו במלחמה. **כא** וַתַּעֲרֹךְ יִשְׂרָאֵל וּפְלִשְׁתִּים, מערכה לקראת מערכה. **כב** וַיִּטֹּשׁ דָּוִד אֶת-הַכְּלִים מֵעָלָיו, על-יד שומר הכלים, וירץ, המערכה; ויבא, וישאל לאחיו לשלום. **כג** וְהוּא מְדַבֵּר עִמָּם, והנה איש הבנים עולה גלית הפלשתי שמו מגת ממערות (ממערכות) פלשתים, וידבר, בדברים האלה; וישמע, דוד. **כד** וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, בראותם את-האיש; וינסו, מפניו, וייראו, מאד. **כה** וַיֹּאמֶר אִישׁ יִשְׂרָאֵל, הראיתם האיש העלה הזו--כי לחרף את-ישראל, עלה; והנה האיש אשר-יכנו יעשרנו המלך עשר גדול, ואת-בתו יתן-לו, ואת בית אביו, יעשה חפשי בישראל. } **פ** }

כו וַיֹּאמֶר דָּוִד, אל-האנשים העמדים עמו לאמר, מה-יעשה לאיש אשר יכה את-הפלשתי הלו, והסיר חרפה מעל ישראל: **כי** מי, הפלשתי הערל הזו, כי חרף, מערכות אלהים חיים. **כז** וַיֹּאמֶר לוֹ הָעָם, כדבר הזו לאמר: **כה** יעשה, לאיש אשר יכנו. **כח** וַיִּשְׁמַע אֱלִיאָב אַחִיו הַגָּדוֹל, בדברו אל-האנשים; ויחר-אף אליאב בדוד ויאמר למה-זה ירדת, ועל-מי נטשת מעט הצאן ההנה במדבר--אני ידעתי

אַת-וְדַבַּרְתָּ וְאֵת רֵעַ לְבַבְךָ, כִּי לְמַעַן רְאוּת הַמְלַחְמָה יִרְדֹּתָ. **כט** וַיֹּאמֶר דָּוִד, מָה עֲשִׂיתִי עִתָּה; הֲלוֹא, דָּבָר הוּא. **ל** וַיֹּסֵב מֵאַצְלוֹ אֶל-מוֹל אַחֵר, וַיֹּאמֶר כַּדָּבָר הַזֶּה; וַיִּשְׁבְּהוּ הָעַם דָּבָר, כַּדָּבָר הָרִאשׁוֹן. **לא** וַיִּשְׁמְעוּ, הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר, דָּבָר דָּוִד; וַיִּגְדּוּ לְפָנַי-שָׂאוֹל, וַיִּקְחֵהוּ. **לב** וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-שָׂאוֹל, אֶל-יָפֵל לֵב-אָדָם עָלָיו; עֲבַדְתָּ יְלָדַי, וְנִלְחַם עִם-הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה. **לג** וַיֹּאמֶר שָׂאוֹל אֶל-דָּוִד, לֹא תוּכַל לָלֶכֶת אֶל-הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה, לְהִלָּחֵם, עִמּוֹ: כִּי-נָעַר אֶתְּהָ, וְהוּא אִישׁ מְלַחְמָה מִנְעָרָיו. } **ס** { **לד** וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-שָׂאוֹל, רָעָה הָיָה עֲבַדְתָּ לְאָבִיו בְּצֹאן; וּבָא הָאָרִי וְאֶת-הַדּוֹב, וְנָשָׂא שָׂה מִהָעֵדֶר. **לה** וַיִּצְאֵתִי אַחֲרָיו וְהַפְתִּיו, וְהַצְלֵתִי מִפְּיוֹ; וַיִּקָּם עָלַי--וְהַחֲזִיקֵתִי בְזִקְנוֹ, וְהַפְתִּיו וְהַמִּיתִיו. **לו** גַּם אֶת-הָאָרִי גַם-הַדּוֹב, הִכָּה עֲבַדְתָּ; וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הָעָרֵל הַזֶּה, כְּאֶחָד מֵהֶם, כִּי חָרַף, מֵעַרְכַּת אֱלֹהִים חַיִּים. } **ס** { **לז** וַיֹּאמֶר, דָּוִד, הִ' אֲשֶׁר הַצְלֵנִי מִיַּד הָאָרִי וּמִיַּד הַדּוֹב, הוּא יַצִּילֵנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה; } **ס** { וַיֹּאמֶר שָׂאוֹל אֶל-דָּוִד לֵךְ, וְהִ' יִהְיֶה עִמָּךְ. **לח** וַיִּלְבַּשׁ שָׂאוֹל אֶת-דָּוִד מִדְּיוֹ, וְנָתַן קֹזֶבַע נְחֹשֶׁת עַל-רֹאשׁוֹ; וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ, שָׂרִיּוֹן. **לט** וַיַּחְגֹּר דָּוִד אֶת-חַרְבּוֹ מֵעַל לְמִדְּיוֹ וַיֵּאָל לָלֶכֶת, כִּי לֹא-נָסָה, וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-שָׂאוֹל לֹא אוּכַל לָלֶכֶת בְּאַלְהָהּ, כִּי לֹא נָסִיתִי; וַיִּסְרֵם דָּוִד, מֵעָלָיו. **מ** וַיִּקַּח מִקְלוֹ בְּיָדוֹ, וַיִּבְחַר-לוֹ חַמְשָׁה חֲלָקֵי-אַבְנִים מִן-הַנֶּחֱל וַיִּשֶׂם אֹתָם בְּכַלֵּי הָרַעִים אֲשֶׁר-לוֹ וּבִיַּלְקוּט--וַקְלָעוּ בְּיָדוֹ; וַיִּגָּשׁ, אֶל-הַפְּלִשְׁתִּי. **מא** וַיִּלָּךְ, הַפְּלִשְׁתִּי, הַלָּךְ וְקָרַב, אֶל-דָּוִד; וְהָאִישׁ נָשָׂא הַצִּנָּה, לְפָנָיו. **מב** וַיַּבִּט הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּרְאֶה אֶת-דָּוִד, וַיִּבְזֶהוּ: כִּי-הָיָה נָעַר, וְאֲדָמְנִי עִם-יָפֶה מִרְאֶה. **מג** וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי, אֶל-דָּוִד, הֲכָלָב אֲנֹכִי, כִּי-אֶתְּהָ בָא-אֵלַי בְּמַקְלוֹת; וַיִּקְלַל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת-דָּוִד, בְּאַלְהָיו. **מד** וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי, אֶל-דָּוִד: לָכֵה אֵלַי--וְאֶתְּנָה אֶת-בְּשָׂרְךָ, לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבַהֲמַת הַשָּׂדֶה. } **ס** { **מה** וַיֹּאמֶר דָּוִד, אֶל-הַפְּלִשְׁתִּי, אֶתְּהָ בָא אֵלַי, בְּחַרְבַּב

וּבַחֲנִית וּבְכִידוֹן ; וְאֵנְכִי בָא-אֵלֶיךָ, בְּשֵׁם ה' צְבָאוֹת, אֱלֹהֵי מַעֲרְכוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר
 חֲרַפְתָּ. מוּ הַיּוֹם הַזֶּה יִסְגָּרָךְ ה' בְּיָדֵי וְהַכִּיתֶךָ, וְהִסְרֹתִי אֶת-רֹאשְׁךָ מֵעֲלֶיךָ, וְנָתַתִּי
 פָּגַר מַחֲנֵה פְּלִשְׁתִּים הַיּוֹם הַזֶּה, לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיֵּת הָאָרֶץ ; וַיִּדְעוּ, כָּל-הָאָרֶץ, כִּי
 יֵשׁ אֱלֹהִים, לְיִשְׂרָאֵל. מוּ וַיִּדְעוּ כָּל-הַקְּהָל הַזֶּה, כִּי-לֹא בְחָרֵב וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ
 ה' : כִּי לֹא הָיָה הַמִּלְחָמָה, וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיַדְנִי. } ס { מַח וְהָיָה כִּי-קָם הַפְּלִשְׁתִּי, וַיִּלְךְ
 וַיִּקְרַב לְקִרְאֵת דָּוִד ; וַיִּמְהַר דָּוִד, וַיָּרַץ הַמַּעֲרָכָה לְקִרְאֵת הַפְּלִשְׁתִּי. מוּט וַיִּשְׁלַח דָּוִד
 אֶת-יָדוֹ אֶל-הַכְּלִי, וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן וַיִּקְלַע, וַיִּךְ אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי, אֶל-מַצְחוֹ ; וַתִּטְבַּע
 הָאֶבֶן בְּמַצְחוֹ, וַיַּפֵּל עַל-פָּנָיו אֶרְצָה. נ וַיַּחֲזֵק דָּוִד מִן-הַפְּלִשְׁתִּי בְּקִלְעוֹ וּבְאֶבֶן, וַיִּךְ
 אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּמָּתֵהוּ ; וְחָרַב, אִין בְּיַד-דָּוִד. נא וַיָּרַץ דָּוִד וַיַּעֲמֵד אֶל-הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח
 אֶת-חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלַפְהָ מִתַּעֲרָה, וַיִּמָּתֵתְהוּ, וַיִּכְרַת-בָּהּ, אֶת-רֹאשׁוֹ ; וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי-
 מֵת גִּבּוֹרִים, וַיִּנְסוּ. נב וַיִּקְמוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וַיהוּדָה וַיִּרְעוּ, וַיִּרְדְּפוּ אֶת-הַפְּלִשְׁתִּים,
 עַד-בּוֹאֵךְ גִּיא, וְעַד שַׁעֲרֵי עֶקְרוֹן ; וַיִּפְּלוּ חֲלָלִי פְּלִשְׁתִּים, בְּדָרְךָ שַׁעֲרִים, וְעַד-גַּת, וְעַד-
 עֶקְרוֹן. נג וַיָּשְׁבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל, מִדֹּלֵק אַחֲרֵי פְּלִשְׁתִּים ; וַיִּשְׁסוּ, אֶת-
 מַחֲנֵיהֶם. נד וַיִּקַּח דָּוִד אֶת-רֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי, וַיִּבְאֵהוּ יְרוּשָׁלַם ; וְאֶת-כְּלָיו, שָׁם
 בְּאֶהְלוֹ. } ס { נה וַיִּכְרְאוּת שְׂאוּל אֶת-דָּוִד, לְצַא לְקִרְאֵת הַפְּלִשְׁתִּי, אָמַר אֶל-אַבְנֵר
 שֶׁר הַצָּבָא, בֶּן-מִי-זֶה הַנָּעַר אַבְנֵר ; וַיֹּאמֶר אַבְנֵר, חִי-נִפְשֶׁךָ הַמְּלֶכֶךְ אִם-
 יִדְעָתִי. נו וַיֹּאמֶר, הַמְּלֶכֶךְ : שְׂאֵל אֶתְהָ, בֶּן-מִי-זֶה הַעֶלְם. } ס { נז וַיָּשׁוּב דָּוִד,
 מִהַכּוֹת אֶת-הַפְּלִשְׁתִּי, וַיִּקַּח אֹתוֹ אַבְנֵר, וַיִּבְאֵהוּ לְפָנָיו שְׂאוּל ; וְרֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי,
 בְּיָדוֹ. נח וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׂאוּל, בֶּן-מִי אֶתְהָ הַנָּעַר ; וַיֹּאמֶר דָּוִד, בֶּן-עַבְדְּךָ יֹשֵׁב בֵּית
 הַלְחָמִי.

שמואל א פרק יח

א ויהי, ככלתו לדבר אל-שאול, ונפש יהונתן, נקשרה בנפש דוד; ויאהבו
(ויאבהו) יהונתן, כנפשו. ב ויקחהו שאול, ביום ההוא; ולא נתנו, לשוב בית
אביו. ג ויכרת יהונתן ודוד, ברית, באהבתו אתו, כנפשו. ד ויתפשט יהונתן, את-
המעיל אשר עליו, ויתנהו, לדוד; ומדיו, ועד-חרבו ועד-קשתו ועד-חגרו. ה ויצא
דוד בכל אשר שלחנו שאול, ושכיל, וישמהו שאול, על אנשי המלחמה; ויטב,
בעיני כל-העם, וגם, בעיני עבדי שאול. {פ}

ו ויהי בבואם, בשוב דוד מהכות את-הפלשתים, ותצאנה הנשים מכל-ערי ישראל
לשור (לשיר) והמחלות, לקראת שאול המלך--בתפים בשמחה,
ובשלישים. ז ותענינה הנשים המשחקות, ותאמרן: הנה שאול בא אלפו, ודוד
ברבבתיו. ח ויחר לשאול מאד, וירע בעיניו הדבר הזה, ויאמר נתנו לדוד רבבות,
ולו נתנו האלפים; ועוד לו, אף המלוכה. ט ויהי שאול, עון (עונו) את-דוד, מהיום
ההוא, והלאה. {ס} י ויהי ממחרת, ותצלח רוח אלהים רעה אל-שאול ויתנבא
בתוך-הבית, ודוד מנגן בגדו, כיום ביום; והחנית, בגד-שאול. יא ויטל שאול,
את-החנית, ויאמר, אכה בדוד ובקיר; ויטב דוד מפניו, פעמים. יב וירא שאול,
מלפני דוד: כי-הנה ה' עמו, ומעם שאול סר. יג ויסרהו שאול מעמו, וישמהו לו
שר-אלף; ויצא ונבא, לפני העם. {ס} יד ויהי דוד לךל-דרכו, משכיל; וה',
עמו. טו וירא שאול, אשר-הוא משכיל מאד; ויגר, מפניו. טז וכל-ישראל
ויהודה, אהב את-דוד: כי-הוא יוצא ונבא, לפניהם. {פ}

יז ויאמר שאול אל-דוד, הנה בתי הגדולה מרב אתה אתן-לך לאשה--אף הנה-לי
לבו-חיל, והלחם מלחמות ה'; ושאול אמר, אל-תהי נדי בו, ותהי-בו, נד-
פלשתים. {ס} יח ויאמר דוד אל-שאול, מי אנכי ומי חיי, משפחת אבי, בישראל-

כִּי-אֶהְיֶה חֲתָן, לְמִלְכָּךְ. **יט** וַיְהִי, בְּעֵת תֵּת אֶת-מִרְבַּת-שָׂאוּל--לְדָוִד; וְהִיא נִתְּנָה לְעֹדְרִיאֵל הַמְּחֻלָּתִי, לְאִשָּׁה. **כ** וַתֵּאָהֵב מִיכַל בַּת-שָׂאוּל, אֶת-דָּוִד; וַיִּגְדּוּ לְשָׂאוּל, וַיֵּשֶׁר הַדְּבָר בְּעֵינָיו. **כא** וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶתְנַנֶּה לוֹ, וַתְּהִי-לוֹ לְמוֹקֵשׁ, וַתְּהִי-בוֹ, נֶד-פְּלִשְׁתִּים; וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל-דָּוִד, בְּשָׂתִים תִּתְּחַתּוּ בִּי הַיּוֹם. **כב** וַיִּצּוּ שָׂאוּל אֶת-עֲבָדָיו, וַדְּבִרוּ אֶל-דָּוִד בְּלֵט לֵאמֹר, הֲנִיחַ חֲפֶצַּךְ בְּיַד הַמִּלְכָּךְ, וְכָל-עֲבָדָיו אֶהְבֹּד; וַעֲתָה, הִתְחַתֵּן בַּמִּלְכָּךְ. **כג** וַיִּדְּבְרוּ עֲבָדֵי שָׂאוּל, בְּאָזְנֵי דָוִד, אֶת-הַדְּבָרִים, הָאֵלֶּה; וַיֹּאמֶר דָּוִד, הֲנִקְלָה בְּעֵינֶיכֶם הִתְחַתֵּן בַּמִּלְכָּךְ, וְאַנְכִי, אִישׁ-רָשׁ וְנִקְלָה. **כד** וַיִּגְדּוּ עֲבָדֵי שָׂאוּל, לוֹ--לֵאמֹר: כְּדָבָרִים הָאֵלֶּה, דָּבַר דָּוִד. **כה** וַיֹּאמֶר שָׂאוּל כֹּה-תֹאמְרוּ לְדָוִד, אִין-חֲפֶצַּךְ לְמִלְכָּךְ בְּמַהֵר, כִּי בְּמֵאָה עֲרָלוֹת פְּלִשְׁתִּים, לְהִנָּקֶם בְּאִיבֵי הַמִּלְכָּךְ; וְשָׂאוּל חָשַׁב, לְהַפִּיל אֶת-דָּוִד בְּיַד-פְּלִשְׁתִּים. **כו** וַיִּגְדּוּ עֲבָדָיו לְדָוִד, אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַיֵּשֶׁר הַדְּבָר בְּעֵינֵי דָוִד, לְהִתְחַתֵּן בַּמִּלְכָּךְ; וְלֹא מָלְאוּ, הַיָּמִים. **כז** וַיִּקָּם דָּוִד וַיֵּלֶךְ הוּא וְאֶנְשָׁיו, וַיֵּד בְּפִלְשְׁתִּים מְאֹתִים אִישׁ, וַיָּבֵא דָוִד אֶת-עֲרָלְתֵיהֶם, וַיִּמְלְאוּם לְמִלְכָּךְ לְהִתְחַתֵּן בַּמִּלְכָּךְ; וַיִּתֵּן-לוֹ שָׂאוּל אֶת-מִיכַל בָּתּוֹ, לְאִשָּׁה. { ס } וַיֵּרָא שָׂאוּל וַיֵּדַע, כִּי ה' עִם-דָּוִד; וּמִיכַל בַּת-שָׂאוּל, אֶהְבֵּתָהּ. **כט** וַיֹּאסֶף שָׂאוּל, לֵרֹא מִפְּנֵי דָוִד--עוֹד; וַיְהִי שָׂאוּל אֵיב אֶת-דָּוִד, כָּל-הַיָּמִים. { פ }

ל וַיִּצְאוּ, שְׂרֵי פְלִשְׁתִּים; וַיְהִי מִדֵּי צֹאתָם, שָׁכַל דָּוִד מִכָּל עֲבָדֵי שָׂאוּל, וַיִּיקָר שְׁמוֹ, מְאֹד. { ס }

שמואל א פרק כד

א וַיְהִי, כַּאֲשֶׁר שָׁב שָׂאוּל, מֵאַחֲרַי, פְּלִשְׁתִּים; וַיִּגְדּוּ לוֹ, לֵאמֹר, הֲנִיחַ דָּוִד, בְּמַדְבַּר עֵין גֶּדִי. { ס } **ב** וַיִּקַּח שָׂאוּל, שְׁלֶשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ בַּחֹר--מִכָּל-יִשְׂרָאֵל; וַיֵּלֶךְ, לְבַקֵּשׁ אֶת-דָּוִד וְאֶנְשָׁיו, עַל-פְּנֵי, צוּרֵי הַיַּעֲלִים. **ג** וַיָּבֵא אֶל-גְּדֵרוֹת הַצֹּאן עַל-הַדְּרָךְ, וְשָׂם

מערה, ויבא שאול, להסד את-רגליו; ודוד, ואנשיו, בנרפתי המערה,
ישבים. ד ויאמרו אנשי דוד אליו, הנה היום אשר-אמר ה' אליך הנה אנכי נתן
את-איביך (איבך) בידך, ועשית לו, כאשר יטב בעיניך; ויקם דוד, ויכרת את-כנף-
המעיל אשר-לשאול--בלט. ה ויהי, אחרי-כן, ויד לב-דוד, אתו--על אשר כרת,
את-כנף אשר לשאול. ו ויאמר לאנשיו חלילה לי מה', אם-אעשה את-הדבר הזה
לאדני למשיח ה'--לשלח ידי, בו: כי-משיח ה', הוא. ז וישסע דוד את-אנשיו
בדברים, ולא נתנם לקום אל-שאול; ושאול קם מהמערה, וילך
בדרך. ח ויקם דוד אחרי-כן, ויצא מן המערה (מהמערה), ויקרא אחרי-
שאול לאמר, אדני המלך; ויבט שאול אחריו, ויקד דוד אפים ארצה
וישתחו. ט ויאמר דוד לשאול, למה תשמע את-דברי אדם לאמר: הנה דוד,
מבקש רעתך. י הנה היום הזה ראו עיניך, את אשר-נתנה ה' היום בידי במערה,
ואמר להרגך, ונתחס עליך; ואמר, לא-אשלח ידי באדני--כי-משיח ה',
הוא. יא ואבי ראה--גם ראה את-כנף מעילך, בידי: כי בכרתי את-כנף מעילך
ולא הרגתיך, דע וראה כי אין בידי רעה ופשע ולא-חטאתי לך--ואתה צדה את-
נפשי, לקחתה. יב ושפט ה' ביני ובינך, ונקמני ה' ממך; וידי, לא תהיה-
בך. יג כאשר יאמר, משל הקדמני, מרשעים, יצא רשע; וידי, לא תהיה-
בך. יד אחרי מי יצא מלך ישראל, אחרי מי אתה רדף: אחרי כלב מת, אחרי
פרעש אחד. טו והיה ה' לדיו, ושפט ביני ובינך; ויירא וירב את-ריבך, וישפטני
מיידך. } פ}

טז ויהי ככלות דוד, לדבר את-הדברים האלה אל-שאול, ויאמר שאול, הקלף זה
בני דוד; וישא שאול קלו, ויבך. יז ויאמר, אל-דוד, צדיק אתה, ממני: כי אתה
גמלתני הטובה, ואני גמלתיך הרעה. יח ואת (ואתה) הגדת היום, את אשר-

עשיתה אתי טובה--את אשר סגרני ה' בידך, ולא הרגתני. יט וכי-ימצא איש את-איבו, ושלחו בדרך טובה; וה', ישלמד טובה, תחת היום הזה, אשר עשיתה לי. כ ועתה הנה ידעתי, כי מלך תמלוך; וקמה, בידך, ממלכת, ישראל. כא ועתה, השבעה לי בה', אם-תכרית את-זרעי, אחרי; ואם-תשמיד את-שמי, מבית אבי. כב וישבע דוד, לשאול; וילך שאול, אל-ביתו, ודוד ואנשיו, עלו על-המצודה. }ס}

שמואל א פרק לא

א ופלשתים, נלחמים בישראל; וינסו אנשי ישראל, מפני פלשתים, ויפלו חללים, בהר הגלבוע. ב וידבקו פלשתים, את-שאול ואת-בניו; ויכו פלשתים, את-יהונתן ואת-אבינדב ואת-מלכישוע--בני שאול. ג ותכבד המלחמה אל-שאול, וימצאהו המורים אנשים בקשת; ויחל מאד, מהמורים. ד ויאמר שאול לנשא כליו שלף חרבך ודקרני בה, פן-יבואו הערלים האלה ודקרני והתעללו-בי, ולא אבה נשא כליו, כי גרא מאד; ויקח שאול את-החרב, ויפל עליה. ה וירא נשא-כליו, כי מת שאול; ויפל גם-הוא על-חרבו, וימת עמו. ו וימת שאול ושלשת בניו ונשא כליו גם-כל-אנשיו, ביום ההוא--יחדו. ז ויראו אנשי-ישראל אשר-בעבר העמק ואשר בעבר הירדן, כי-נסו אנשי ישראל, וכי-מתו, שאול ובניו; ויעזבו את-הערים, וינסו, ויבאו פלשתים, וישבו בהן. }פ}

ח ויהי, ממחרת, ויבאו פלשתים, לפשט את-החללים; וימצאו את-שאול ואת-שלשת בניו, נפלים בהר הגלבוע. ט ויכרתו, את-ראשו, ויפשוטו, את-כליו; וישלחו בארץ-פלשתים סביב, לבשר בית עצביהם--ואת-העם. י וישימו, את-כליו, בית, עשירות; ואת-גונותו, תקעו, בחומת, בית שן. יא וישמעו אליו, ישבי גביש גלעד,

את אֲשֶׁר-עָשׂוּ פְּלִשְׁתִּים, לְשָׂאוֹל . יב וַיִּקְוֹמוּ כָּל-אִישׁ חֵיל, וַיֵּלְכוּ כָּל-הַלְּיָלָה, וַיִּקְחוּ
אֶת-גְּוִיַת שָׂאוֹל וְאֶת גְּוִיַת בְּנָיו, מִחוֹמַת בַּיִת שָׁן ; וַיָּבֵאוּ יָבֵשָׁה, וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם
שָׁם . יג וַיִּקְחוּ, אֶת-עֲצַמֹתֵיהֶם, וַיִּקְבְּרוּ תַּחַת-הָאֲשֵׁל, בְּיָבֵשָׁה ; וַיִּצְמֹו, שְׂבַעַת
יָמִים. {פ}